

«Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Балтач авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә төзекләндерү кагыйдәләрен раслау турында

"Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында" 06.10.2003 131-ФЗ номерлы Федераль законның 14 статьясына туры китереп, "Муниципаль берәмлекләр территорияләрен төзекләндерү буенча нормалар һәм кагыйдәләр эшләү буенча методик тәкъдимнәрне раслау турында" Россия Федерациясе Төзелеш һәм торак-коммуналь хужалык министрлыгының 29.12.2021 № 1042/пр боерыгын исәпкә алып һәм "Балтач авыл җирлеге" муниципаль берәмлеге территориясендә төзекләндерү объектларын чиста һәм тәртиптә тотуга бердәм таләпләр билгеләү максатыннан Татарстан Республикасы Устъя муниципаль районы ", Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Балтач авыл җирлеге Советы КАРАР КЫЛДЫ:

1. "Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Балтач авыл җирлеге" муниципаль берәмлеге территориясендә төзекләндерү кагыйдәләре раслансын.

2. Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Балтач авыл җирлеге Советы карарларының үз көчен югалткан дип танылсын:

- 21.05.2017 № 43 "Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Балтач авыл җирлеге "муниципаль берәмлеге территориясендә төзекләндерү кагыйдәләрен яңа редакциядә раслау турында";

- 14.11.2017 № 56 "Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Балтач авыл җирлеге Советының" Кама Тамагы муниципаль районы Балтач авыл җирлеге "муниципаль берәмлеге территориясендә төзекләндерү кагыйдәләрен яңа редакциядә раслау турында "21.05.2017 елның 43 номерлы карарына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында";

- 02.08.2018 № 66 "Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Балтач авыл җирлеге Советының" Кама Тамагы муниципаль районы Балтач авыл җирлеге "муниципаль берәмлеге территориясендә төзекләндерү кагыйдәләрен яңа редакциядә раслау турында "21.05.2017 елның 43 номерлы карарына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында";

- "Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Балтач авыл җирлеге Советының" Кама Тамагы муниципаль районы Балтач авыл җирлеге "муниципаль берәмлеге территориясендә төзекләндерү кагыйдәләрен яңа редакциядә раслау турында "27.05.2019 елның 21.05.2017 № 43 карарына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында" 102 номерлы карары;

- 01.04.2021 № 16 "Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Балтач авыл җирлеге Советының" Кама Тамагы муниципаль районы Балтач авыл җирлеге "муниципаль берәмлеге территориясендә төзекләндерү кагыйдәләрен яңа редакциядә раслау турында "21.05.2017 елның 43 номерлы карарына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында";

- 09.06.2022 № 48 "Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Балтач авыл җирлеге Советының" Кама Тамагы муниципаль районы Балтач авыл җирлеге "муниципаль берәмлеге территориясендә төзекләндерү кагыйдәләрен яңа редакциядә раслау турында "21.05.2017 елның 43 номерлы карарына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында";

- 17.10.2022 № 56 "Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы

Балтач авыл җирлеге Советының" Кама Тамагы муниципаль районы Балтач авыл җирлеге "муниципаль берәмлеге территориясендә төзекләндерү кагыйдәләрен яңа редакциядә раслау турында "21.05.2017 елның 43 номерлы карарына үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында";

"Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Балтач авыл җирлеге Советының" Кама Тамагы муниципаль районы Балтач авыл җирлеге "муниципаль берәмлеге территориясендә төзекләндерү кагыйдәләрен яңа редакциядә раслау турында "15.03.2023 елның 21.05.2017 № 43 карарына үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында";

- 2026 елның 10 августындагы 20 номерлы "Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Балтач авыл җирлеге "муниципаль берәмлеге территориясендә төзекләндерү кагыйдәләрен раслау турында".

3, Әлеге карар түбәндәге адреслар буенча муниципаль берәмлек территориясендә мәгълүмат стендларында бастырылсын:

1) Татарстан Республикасы, Кама Тамагы муниципаль районы, Балтач авылы, Мәктәп урамы, 1;

2) Татарстан Республикасы, Кама Тамагы муниципаль районы, Балтач авылы, Мәктәп урамы, 2;

шулай ук Татарстан Республикасының хокукий мәгълүмат рәсми порталында бастырып чыгарырга һәм "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырырга.

4. Бу карар рәсми бастырылганнан соң үз көченә керә.

5. Бу карарның үтәлешен контрольдә тотам.

Татарстан Республикасы
Кама Тамагы муниципаль районы
Балтач авыл җирлеге башлыгы

Мухамадуллин Д.И.

"Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Балтач авыл жирлеген"
муниципаль берәмлеген территориясендә төзекләндерү кагыйдәләрен

I. Гомуми нигезләмәләр

1. "Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Балтач авыл жирлеген" муниципаль берәмлеген территориясендә төзекләндерү кагыйдәләрен (алга таба - Кагыйдәләр) "Россия Федерациясендә жирле үзидарәнен оештыруның гомуми принциплары турында" 06.10.2003 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә эшләнгән әйләнә-тирә мохитне саклау, халыкның санитар-эпидемиологик иминлеген турнда федераль законнар нигезендә, Россия Федерациясенен, Татарстан Республикасының һәм муниципаль норматив хокукий актларның, торак пунктлар, шәһәр округлары территорияләрен төзекләндерү кагыйдәләрен әзерләү өчен методик тәкъдимнәр, Россия Федерациясегә Төзелеш һәм торак-коммуналь хужалык министрлыгының 29.12.2021 № 1042/п боерыгы белән расланган шәһәр эчендәгә районнар.

2. Бу Кагыйдәләр үтәү мәжбүри барлык физик һәм юридик затлар тарафыннан бәйсез рәвештә, аларның оештыру-хокукий формалары.

3. Бу Кагыйдәләр гамәлдә бөтен территориясендә жирлеген һәм билгели таләпләр:

1) тоту буенча биналарны да кертәп, торак йортлар), корылмаларны һәм жир, алар урнашкан, к тышкы кыяфәте фасадларны һәм коймалар куелды, тиешле биналар һәм корылмалар;

2) к исемлеген төзекләндерү эшләрен һәм ешлыгын, аларны үтәү;

3) к тәртибен билгеләү катнашу милекчеләр бина аларда) һәм корылмалар төзү, төзекләндерү, тирә-як территорияләрен;

4) оештыру, жирлек территориясендә төзекләндерү (кертәп, урамнарны яктырту, яшелләндерү, урнаштыруга күрсәткечләр белән наименованиями урам һәм йорт номерлары, урнаштыру һәм карап тоту " кече архитектура формалар).

4. Проектлау һәм урнаштыру элементларын территорияләрен төзекләндерү нигезендә гамәлгә ашырыла градостроительным һәм жир законнары, махсус нормалар һәм кагыйдәләр, дәүләт стандартлары.

5. Бу Кагыйдәләр түгел регулируют мөнәсәбәтләрен оештыру буенча көнкүреш калдыкларын жыю, чыгару, ташу, утильләштерү һәм эшкәртү көнкүреш һәм сәнәгать калдыкларын авыл жирлеген территориясендә.

Төп төшенчәләр

6. Гамәлгә ашыру максатларында Кагыйдәләренен кулланыла түбәндәгә төшенчәләр:

жирле әһәмияттәгә автомобиль юлы - транспорт чаралары хәрәкәтә өчен билгеләнгән һәм автомобиль юлының бүленгән полосасы чикләрендәгә жир кишәрлекләрен һәм аларда яисә алар астында урнашкан конструктив элементларны (юл полотносы, юл өслеген һәм шуңа охшаш элементларны) һәм аның технологик өлешен булган юл корылмаларын, - саклагыч юл корылмаларын, ясалма юл корылмаларын үз эченә алган транспорт инфраструктурасы объекты, житештерү объектары, автомобиль юлларын төзекләндерү элементлары;

фасадның архитектура үзенчәлекләрен-бинаның фасадның, әйләнә-тирә шәһәр төзелешен мохитенен конструктив һәм эстетик сыйфатларын чагылдыра торган үзенчәлекле характеристикалары (стиль һәм композицион бөтенлеген, ритм, тигезлек

һәм пропорциональлек, визуаль кабул итү, ачык һәм ябык пространстволар балансы);

фонсыз конструкцияләр - тышкы мәгълүмат чарасын әзерләү ысулы, бу очракта конструкция аерым хәрәфләрдән, билгеләрдән, билгеләрдән, декоратив элементлардан тора;

территорияне төзекләндерү - гражданның яшәү шартларының уңайлылыгын тәмин итүгә һәм арттыруга юнәлдерелгән муниципаль берәмлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләрендә билгеләнгән чаралар комплексын гамәлгә ашыру, муниципаль берәмлек территориясенең санитар һәм эстетик торышын саклап калу һәм яхшырту, торак пунктлар территорияләрен һәм мондый территорияләрдә урнашкан объектларны, шул исәптән гомуми файдаланудагы территорияләрен, жир кишәрлекләрен, биналарны, корылмаларны, корылмаларны карап тоту буенча эшчәнлек. янәшәдәге территорияләр;

вертикаль яшелләндерү-биналарның һәм корылмаларның фасад өслекләреннән, балконнарны, лоджияләрен, галереяларны, терәк диварларны һ. б. кертәп, аларда стационар һәм мобиль яшеллекләр урнаштыру өчен файдалану;

витрина-фасадның бер өлешен алып торган тоташ пыяла рәвешендәге пыялалы уем (тәрәзә, витраж) ;

төзелгән төзелешнең тышкы архитектура күренеше-жирлек биналары һәм территорияләре фасадларының архитектура-сәнгати һәм шәһәр төзелеше үзенчәлекләре, алар жирлекнең тышкы образын формалаштыра;

яктыртуның тышкы ысулы-мәгълүмати конструкцияне яктырту ысулы, ул вакытта мәгълүмат кыры аңа юнәлтелгән, еракта урнаштырылган яктылык чыганагы белән яктыртыла.;

квартал эчендәге (жирле) машина юлы-магистраль урамнардан торак йортлар төркемнәренә һәм кварталның башка урыннарына транспорт һәм жәяүлеләр хәрәкәте өчен билгеләнгән автомобиль юлы;

төзекләндерүне торгызу-юлның, хужалык юлының, тротуарның бөтен киңлегенә асфальт түшәмәне сыйфатлы торгызуны, кире бордюр ташын урнаштыруны, туфракның уңдырышлы катламын торгызуны, тырма астындагы газоннарны ремонтлауны, газон үләннәре чәчүне һәм бозылган яшел үсентеләр утыртуны, реклама конструкцияләрен һәм төзекләндерүнең башка элементларын торгызуны үз эченә алган эшләр комплексы;

газон - махсус сайлап алынган үлән орлыкларын чәчү нәтижәсендә барлыкка килә торган үлән капламы, ул утыртулар, парк корылмалары өчен фон һәм ландшафт композициясенең мөстәкыйль элементы булып тора, шулай ук табигый үлән үсемлекләре;

жирлек территориясе-муниципаль берәмлек чикләре чикләрендәге территория;

мәгълүматны тапшыруның динамик ысулы-мәгълүматны электрон Саклагычлардан һәм таблодан файдаланып тапшыруның мәгълүматны алыштыруны күздә тоткан ысулы;

йорт биләмәсе - аерым жир кишәрлегендә урнашкан индивидуаль торак йорт һәм аңа хезмәт күрсәтә торган корылмалар һәм корылмалар;

ишегалды корылмалары-жир кишәрлегендә урнашкан вакытлыча ярдәмче корылмалар (баз, Күгәрчен оялары, сарайлар һ. б.);

йорт билгеләре - аншлаг (урам, мәйдан, проспект исеме күрсәткече), номер билгесе (йорт һәм корпус номеры күрсәткече), подъезд һәм фатир номеры күрсәткече, инвалидлар өчен объекттан файдалану мөмкинлегенең халыкара символы, флаг тоткычлар, истәлек такталары, полигонометрик билге, янгын гидранты күрсәткече, грунт геодезия билгеләре күрсәткече, магистраль камералары һәм коелар күрсәткечләре суүткәргеч челтәре, жирлек канализациясе күрсәткече, жир асты газүткәргече корылмалары күрсәткече;

бина-бердәм күләмле төзелеш системасын тәшкил итүче (төзелешкә бер рәхсәт нигезендә төзелгән) капитал төзелеш объекты, ул автоном рәвештә яшәргә, реконструкцияләнергә һәм эксплуатацияләнергә мөмкин;

яшел утыртмалар-табигый һәм ясалма агач-куак һәм үлән үсемлекләре жыелмасы (паркларны, урманнарны, махсус сакланылучы табигый территорияләрне, бульварларны, скверларны, бакчаларны, газоннарны, чәчәклекләрне, шулай ук аерым торган агачларны һәм куаклыкларны да кертеп);

жир кишәрлеге - Жир өслегенең аны индивидуаль билгеләнгән әйбер буларак билгеләргә мөмкинлек бирә торган характеристикалы өлеше;

жир эшләре - жир казуга, туфрак салуга, жирлек территориясенең камилләштерелгән яисә туфрак белән капланышын бозуга йә юлларны һәм тротуарларны камилләштерелгән жәюгә (салуга) бәйле эшләр;

инженерлык коммуникацияләре-инженер-техник тәэмин итү челтәрләре: сууткәргеч, канализация, жылыту, торба үткәргечләр, электр тапшыру, элемтә линияләре һәм жирлек территориясендә булган йә салына торган башка инженерлык корылмалары;

жирлекнең тарихи территорияләре-үзләштерелүләре XI гасыр башыннан 1959 елга кадәр чорга туры килә торган, аларга карата урнаштыруга рөхсәт ителә торган һәм рөхсәт ителми торган тышкы мәгълүматны урнаштыру чараларының типлары һәм төрләре, шул исәптән мондый конструкцияләргә таләпләр Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарихи һәм мәдәни ядкарьләр), аларны саклау һәм куллану турындагы Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнгән аерым жирлек әһәмиятендәге территорияләр. Жирлекнең тарихи территорияләренең гомуми чикләре жирлек Башкарма комитетының муниципаль хокукий актлары белән раслана;

түбәләрне яшелләндерү-биналарның һәм корылмаларның түбәләреннән архитектура-ландшафт объектлары (газоннар, чәчәк бакчалары, бакчалар, агачлар һәм куаклар белән мәйданчыклар һ. б.) төзү өчен файдалану;

яңгыр канализациясе (яңгыр канализациясе) - үзара технологик бәйләнгән инженерлык корылмалары комплексы (улактар, яңгыр кабул итү жайланмалары, лотоклар һәм торбалар), ул яңгыр суларын, кар суларын, су сибү-юу һәм дренаж суларын ташу өчен билгеләнгән.;

жемелдәүче яктылык-яктылык агымы характеристикаларын (төс, яктылык, кабыну чираты һ. б.) алыштыра торган яктылык-динамик эффект . ;

тышкы яктырту-жирлекнең магистральләрен, урамнарын, мәйданнарын, паркларын, скверларын, бульварларын, ишегалларын һәм жәяүлеләр юлларын караңгы вакытта яктырту өчен каралган элементлар жыелмасы;

килеп туган төзелешнең тышкы архитектура күренешен бозу-урнаштыруга рөхсәт ителә торган һәм рөхсәт ителми торган тышкы мәгълүматны урнаштыру чараларының тибына һәм төренә карата таләпләрне, шул исәптән жирлектә барлыкка килгән төзелешнең тышкы архитектура күренешен саклап калу кирәклеген исәпкә алып, әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән мондый конструкцияләрнең тышкы кыяфәтенә яисә урнаштыру урынына карата таләпләрне үтәмәү;

рөхсәтсез чүплек-калдыкларны саклау һәм күмүне үз эченә алган калдыкларны урнаштыру, үз чиратында калдыкларны саклау калдыкларны утильләштерү, зарарсызландыру, күмү максатларында махсуслаштырылган объектларда унбер айдан артык вакытка Туплау дип билгеләнде;

стационар булмаган сәүдә объекты-күчмә корылмалардан тыш, жир кишәрлегенә нәкъ бәйле булмаган вакытлы корылма яисә вакытлы конструкциядән гыйбарәт булган сәүдә объекты (павильон һәм киоск).;

яшелләндерү - элементы төзекләндерү һәм ландшафтной оешмасы территориясендә, обеспечивающий формалаштыру мөхит муниципаль берәмлеге белән актив куллану үсемлек компонентлар, шулай ук комплекслы процессы белән бәйле, үткәрү эшләренең төрле төрләре буенча инженер эзәрләү (вертикальная планлаштыру, террасирование, кронирование һ. б.) һәм төзекләндерү озелененных территорияләрне: непосредственной агачлар утырту, шул исәптән крупномеров, куаклар, булдыру травянистых газонов, цветников, альпинариев һәм рокариев, төзелеше махсуслаштырылган бакчалары һ. б.;

гомуми файдаланудагы яшеллэндерелгән территорияләр-гомуми файдаланудагы территорияләрдә урнашкан скверлар, парклар, бакчалар һәм бульварлар;

чиклэнгән файдаланудагы яшеллэндерелгән территорияләр - предприятиеләрнең, оешмаларның, учреждениеләрнең яшеллэндерелгән территорияләре;

махсус билгеләнештәге яшеллэндерелгән территорияләр-санитария зоналары, су саклау зоналары, зиратларны яшеллэндерү, үсентеләр питомниклары;

махсус сакланылучы табигать территорияләре-махсус табигатьне саклау, фәнни, мәдәни, эстетик, рекреацион һәм савыктыру әһәмиятенә ия, жирле үзидарә органнары карарлары белән тулысынча яисә өлешчә хужалык файдалануыннан алынган һәм алар өчен махсус саклау режимы билгелэнгән табигать комплекслары һәм объектлары урнашкан жир, су өслеге һәм алар өстендәге һава киңлегә кишәрлекләре;

жәмәгать транспортын көтү тукталышы-жәмәгать транспортын туктату, пассажирларны утырту һәм төшерү зонасы һәм жәмәгать транспортында пассажирларны көтү зонасы булган махсус жиһазландырылган майданчык;

пыялалы фасад - фасадның бөтен яссылыгын яисә аның шактый өлешен биләп торучы тоташ пыяладан эшлэнгән фасад;

ачык яктырту ысулы-мәгълүмати конструкцияне яктырту ысулы, ул вакытта яктылык чыганагының аның таралуына каршылыклары булмый;

жирлек панорамасы-жирлек территориясенә ачык пространстводан (яр бие, майдан, су объектлары акваториясе, күренеш һәм күзәтү майданчыклары) кабул ителә торган, жирлек характеристикаларын һәм силуэтын ача торган фрагменты;

бина фасадларының колористик чишелеше паспорты (фасадларның төсле чишелеше) - жирлек территориясендә урнашкан аерым бина фасадының бердәм архитектура һәм төсле чишелешен билгели торган һәм аның тышкы бизәлешенә таләпләр билгели торган килештерелгән һәм билгелэнгән тәртиптә расланган документ;

жирлек урамнары перспективасы-алгы фронтны һәм композицион, стиль һәм сәнгаті характеристикалары булган урамнарның силуэтын формалаштыручы жирлек мохите фрагментын визуаль кабул итү;

жәяүлеләр зоналары-жирлек территориясенә халык йөрәп йөрү һәм мәдәни-көн күреш максатларында, транзит хәрәкәт итү максатларында хәрәкәт итә торган һәм билгеле бер характеристикаларга ия булган кишәрлекләре: тиз йөрешле урамнан тыш һәм жир өсте жәмәгать транспорты тукталышлары булу, хезмәт күрсәтү объектларының, тарихи һәм мәдәни ядкарьләренә, рекреацияләренә күп булуы һ.б., жәяүлеләр агымының гомуми тыгызлыгы югары булу. Жәяүлеләр зоналары эспланадаларда, жәяүлеләр урамнарында, торак пункт майданнарының жәяүлеләр өлешләрендә формалашырга мөмкин;

йорт яны территориясе - яшеллэндерү һәм төзеклэндерү элементлары булган күпфатирлы йорт урнашкан жир кишәрлегә, әлегә йортка хезмәт күрсәтү, эксплуатацияләү һәм төзеклэндерү өчен билгелэнгән башка объектлар һәм күрсәтелгән жир кишәрлегендә урнашкан объектлар;

янәшәдәге территория-мондый жир кишәрлегә төзелгән һәм чикләре Татарстан Республикасы Законында билгелэнгән тәртип нигезендә муниципаль берәмлек территориясен төзеклэндерү кагыйдәләре белән билгелэнгән очракта бинага, төзелешкә, корылмага, жир кишәрлегенә янәшә урнашкан гомуми файдаланудагы территория;

продуктив хайваннар һәм кошлар - сөт, йон, йомырка һәм башка продуктлар алу өчен күп тапкырлар яки даими кулланыла торган хайваннар һәм кошлар.;

тышкы мәгълүмат чарасын урнаштыру проекты (паспорт) - төзеклэндерү элементының, атап әйткәндә, тышкы мәгълүмат чарасының тышкы кыяфәтен һәм урнаштыруның төгәл урынын билгели торган һәм аны идентификацияләү өчен кирәкле башка белешмәләргә үз эченә алган Башкарма комитет карары белән расланган билгелэнгән формадагы документ;

территорияне санитар чистарту - билгеле бер территориядән каты көнкүреш һәм эре габаритлы калдыкларны жыю, чыгару һәм утильләштерү (зарарсызландыру) ;

яктылык тартмасы-тышкы мәғлүмат чарасын эзерләү ысулы, бу очракта конструкция эчке яктыртулы бер күләмнән яисә күләм элементларыннан гыйбарәт;

авыл хужалыгы хайваннары-терлекчелек һәм башка авыл хужалыгы продукциясе житештерү өчен кулланыла торган хайваннар, терлек, кыйммәтле мехлы жәнлекләр, куяннар, бал кортлары һ. б.;

махсуслаштырылган оешмалар-төзелгән муниципаль контрактлар нигезендә жирлек территориясен төзекләндерү өлкәсендә эшчәнлекнең махсус төрләрөн гамәлгә ашыручы төрле оештыру-хокукий рәвештәге юридик затлар;

территорияләрне карап тоту-жир кишәрлегендә урнашкан биналарның, корылмаларның, кече архитектура формаларының, коймаларның, төзелеш майданчыкларының, яшел утыртмаларның, жир асты инженерлык коммуникацияләренең һәм аларның конструктив элементларының фасадларын, транспорт инфраструктурасы объектларын вакытында ремонтлауга һәм карап тотуга бәйле чаралар комплексы;

жирле әһәмияттәге юлларны карап тоту-юлның, юл корылмаларының, юлларны комплексы төзекләндерү элементларының транспорт-эксплуатация торышын саклап кала торган эшләр комплексы;

тышкы мәғлүматны урнаштыру чарасы (вывеска) - «кулланучылар хокукларын яклау турында» Федераль законның 9 статьясы нигезендә мәжбүри булган мәғлүматны, атап әйткәндә, оешманың фирма исеме (исеме), урнашкан урыны турындагы мәғлүматны (адресы) кулланучыларга житкерү өчен биналарны мәғлүмати рәсмиләштерү максатларында оешма урнашкан урында һәм (яисә) турыдан-туры товар, хезмәт күрсәтүләр реализацияләнгән урында билгеләнә торган мәғлүмат конструкциясе булган территорияне төзекләндерү элементы) һәм аның эш режимында, шулай ук мәғлүмат булган режимда, ул закон көчендә урнаштырылырга тиеш яки эшлекле әйләнеш гадәте көчендә урнаштырыла һәм реклама белән бәйле максатларны күздә тотмый. «Тышкы мәғлүматны урнаштыру чаралары» һәм «тышкы мәғлүмат чарасы " төшенчәләре тәңгәл;

суперграфика-фасадларны архитектур-сәнгати бизәүнең аның визуаль кабул итүен көчәйтә торган алымнарының берсе (рәсем, орнамент, барельеф, мозаика) ;

тактиль өслек-өске катламның фактурасы сизелерлек үзгәрә торган өслек;

махсус жирлек әһәмиятендәге территорияләр-жирлек территориясенең махсус статуска һәм (яисә) югары мәдәни-рекреацион һәм социаль кыйммәткә ия булган өлешләре, аларга карата жирлектә барлыкка килгән төзелешнең тышкы архитектура йөзен саклау максатларында әлегә Кагыйдәләр белән урнаштыруга рөхсәт ителә торган һәм рөхсәт ителми торган тышкы мәғлүматны урнаштыру чараларының типлары һәм төрләре, шул исәптән мондый конструкцияләргә таләпләр билгеләнә.;

территорияләрне жыештыру-житештерү һәм куллану калдыкларын, башка чүп-чарны, карны жыюга, махсус билгеләнгән урыннарда чыгаруга, шулай ук халыкның экологик һәм санитар-эпидемиологик иминлеген тәмин итүгә һәм әйләнә-тирә мохитне саклауга юнәлдерелгән башка чараларга бәйле эшчәнлек төре;

урамнар һәм гомумкүләмлек юллары-жирлек тирәлегә эстетикасына югары таләпләр куела торган гомуми файдаланудагы территорияләр;

вәкаләтле орган-жирлек территориясен төзекләндерүне үз компетенциясе чикләрендә оештыруны, координацияләүне һәм тикшереп торуну гамәлгә ашыручы жирлек башкарма комитеты;

фасад-бинаның тышкы ягы (төп, Ян, ишегалды);

фон конструкцияләре-хәрәфләр, билгеләр һәм декоратив элементлар фон өслегендә урнаштырыла торган тышкы мәғлүмат чарасы ясау ысулы;

фриз-фасадны яисә горизонталь полоса рәвешендәге козырекны уратып алучы декоратив элемент;

фронтон-бинаның түбә дәрәжәсеннән югарырак чыгып торган фасадының соңгы каттагы тәрәзәләрнең яки чыгып торган элементларның өске тамгасыннан фасадның

өске тамгасына кадәр үлчәнә торган соңгы өлешә;

төзекләндерү элементлары-декоратив, техник, планлаштыру, конструктив жайланмалар, яшеллэндерү элементлары, төрле жиһазлар һәм бизәкләр, шул исәптән биналар, корылмалар, Корылмалар фасадылары, кече архитектура формалары, стационар булмаган капитал булмаган корылмалар һәм корылмалар, территорияне төзекләндерүнең состав өлешләре буларак кулланыла торган мәгълүмат щитлары һәм күрсәткечләр.

каты көнкүреш калдыклары (каты көнкүреш калдыклары) - куллануның вак көнкүреш калдыклары;

сыек көнкүреш калдыклары-хужалык-көнкүреш ағынтылары, юынтыклар (көр юуның пычрак сулары, савыт-саба, идән, тән юу, азыкның сыек калдыклары һ.б.).

II. Территорияләргә төзекләндерүгә, карап тотуны һәм җыештыруны оештыруга карата гомуми таләпләр

7. Жирлекнең бөтен территориясә һәм анда урнашкан барлык биналар (торак йортларны да кертеп) һәм корылмалар (алга таба - биналар, корылмалар) төзекләндерелергә, карап тотылырга һәм җыештырылырга тиеш.

8. Гомуми файдаланудагы территорияләргә, шул исәптән урамнар, юллар, җирле әһәмияттәге автомобиль юллары, яр буйлары, скверлар, пляжлар, башка объектлар биләгән җир кишәрлекләргә карап тотуны һәм җыештыруны вәкаләтле органнар үз вәкаләтләре чикләрендә гамәлгә ашыра.

9. Физик һәм юридик затлар, аларның оештыру-хокукий рәвешләргә бәйсез рәвештә, милек хокукындагы, башка әйбер хокукындагы йә мәҗбүри хокуктагы җир кишәрлегә территориясен (алга таба - җир кишәрлекләргәнең хокук ияләре), шулай ук гамәлдәге законнарда һәм әлегә Кагыйдәләрдә каралган күләмдә биналарны, корылмаларны мөстәкыйль рәвештә яисә үз ачкалары хисабы.

Бина, корылма милек хокукында яисә башка әйбер йә мәҗбүри хокукта берничә затныкы булган очракта, җыештырылырга тиешле территория милек хокукындагы яисә күчмәсез мөлкәт объектына башка хокуктагы өлешкә пропорциональ рәвештә билгеләнә.

Жир кишәрлегә территориясендә төрле затларга караган берничә бина, корылма булган очракта, территорияне карап тоту һәм җыештыру чикләргә якларның килешүе белән билгеләнергә мөмкин.

Килешү булмаганда, җыештырылырга тиешле территория биналарның, корылмаларның барлык милекчеләргә яисә башка хужалары (файдаланучылары) арасында тигез өлешләрдә билгеләнә.

Физик яисә юридик зат биләгән җир кишәрлегә билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелмәгән очракта, биләгән җир кишәрлегенә фактта барлыкка килгән чигә буенча территория, шулай ук аның тирәсендәге территория җыештырылырга тиеш.

Әгәр бина, корылма берничә затның милек хокукында яисә башка әйбер йә мәҗбүри хокукында булса, фасадының эчтәлегә якларның килешүе белән билгеләнергә мөмкин.

Килешү булмаганда, фасадына карап тоту милек хокукындагы яисә күчмәсез милек объектына башка хокуктагы өлешкә пропорциональ рәвештә гамәлгә ашырыла.

10. Сосновский борщевигы үсүен таратмау максатларында юридик затлар (шәхси эшмәкәрләр), аларның оештыру-хокукий формаларына карамастан, физик затлар Сосновский борщевигын үз милкендәгә яисә үз милкендәгә яисә файдалануындагы җир кишәрлекләргәндә җир кишәрлекләргәндә юк итү буенча чаралар үткәргә тиеш.

11. Жирле әһәмияттәге автомобиль юлларын карап тоту һәм җыештыру муниципаль заказны урнаштыру нәтиҗәләргә буенча әлегә төр эшләргә башкаруга конкурста җиңгән махсуслаштырылган оешмалар тарафыннан гамәлгә ашырыла.

12. Автомобиль юлларының юл буенда яисә алар янында урнашкан сервис объектлары (кибетләр, кафелар, кунакханәләр, АЗСлар, СТО, ял мәйданчыклары һ.б.) өчен бүленгән территорияләргә карап тоту һәм җыештыру мондый объектларның

хужасы (милекчесе) тарафыннан башкарыла.

13. Күпфатирлы йортларның йорт яны территорияләрен карап тоту һәм жыештыру күпфатирлы йортлар белән идарә итү ысулларының берсе нигезендә гамәлгә ашырыла: торак милекчеләре ширкәте йә торак кооперативы яисә башка махсуслаштырылган кулланучылар кооперативы, идарәче оешма, күпфатирлы йортта гомуми мөлкәтне карап тоту һәм ремонтлау эшләрен башкаручы затлар тарафыннан - күпфатирлы йортлар белән турыдан - туры идарә иткәндә. Йорт белән әлеге йорттагы урыннар милекчеләре (алга таба-идарәче оешмалар).

14. Яшелләндерү һәм төзекләндерү элементларын карап тоту һәм карау:

1) бирелгән жир кишәрлеге чикләрендә-жир кишәрлегенен милекчеләре яисә башка хокук ияләре;

2) гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләр чикләрендә-вәкаләтле орган йә муниципаль заказны урнаштыру нәтижәләре буенча шушы эшләрен башкаруга конкурста җиңгән махсуслаштырылган оешма;

3) чикләнгән файдаланудагы (предприятиеләр, оешмалар, учреждениеләр) һәм махсус билгеләнештәге (санитария зоналары, су саклау зоналары, зиратлар, питомниклар) яшелләндерелгән территорияләр чикләрендә-әлеге объектларның хужалары;

4) йорт яны территорияләре чикләрендә-күпфатирлы йортлардагы торак урыннар милекчеләре яисә идарәче оешмалар;

5) жир өсте коммуникацияләренен, шул исәптән электр челтәрләренен, яктырту челтәрләренен, радиолинияләренен саклау зоналарында - күрсәтелгән коммуникацияләр хужалары;

6) жир асты коммуникацияләренен саклау зоналарында (әгәр урнаштыру рөхсәт ителгән булса) - күрсәтелгән коммуникацияләренен хужалары.

15. Урамнардан һәм юллардан жир асты суларын һәм жир өсте суларын агызу өчен билгеләнгән кюветларны, торбаларны, дренаж корылмаларын жыештыру һәм чистарту аларны эксплуатацияләүче оешмалар тарафыннан башкарыла.

16. Жәмәгать бәдрәфләрен урнаштыру һәм карап тоту тәртибе гамәлдәге законнар, санитария кагыйдәләре һәм нормалары нигезендә билгеләнә.

Бәдрәфләрнең санитар һәм техник торышы өчен җаваплылыкны аларның милекчеләре, хужалары, арендаторлары яки алар хезмәт күрсәтә торган махсуслаштырылган оешмалар йөртә.

17. Төзекләндерү эшләрен башкару ешлыгы, объектларның тиешле санитар һәм техник торышын тәмин итүне исәпкә алып, заказ бирүче тарафыннан билгеләнә.

18. Физик һәм юридик затлар тарафыннан жирлек территориясен карап тоту һәм жыештыру чикләре бирелгән жир кишәрлеге чикләре нигезендә билгеләнә (әгәр жир кишәрлеге билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелмәгән булса, биләгән жир кишәрлегенен фактта барлыкка килгән чиге буенча).

19. Вәкаләтле орган билгеләнгән вәкаләтләр чикләрендә жирлек территориясен, шул исәптән гомуми файдаланудагы территорияләрен карап тоту һәм жыештыру эшләренен үтәлешен тикшереп тора.

20. Бинаны, төзелешне, корылманы эксплуатацияләү өчен җаваплы зат (жир кишәрлекләре мондый йортлар чикләрендә төзелмәгән яисә төзелмәгән күпфатирлы йортлардагы урыннарның милекчеләреннән һәм (яисә) башка законлы хужаларыннан тыш) муниципаль берәмлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләрендә билгеләнгән очракларда һәм тәртиптә янәшәдәге территорияләрен карап тотуда, шул исәптән финанс ягыннан, катнашырга тиеш.

III. алар урнашкан биналарны, корылмаларны һәм жирләрен карап тоту буенча, фасадларның һәм коймаларның, юлларның, хосусый торак йортларның, агып төшүче суларны канализацияләү челтәрләренен, күзәтү һәм яңгыр коеларының, су агызу корылмаларының, техник элемент чараларының, объектларны, кече архитектура формаларын, стационар булмаган объектларны яктыртуның, төзелеш эшләрен башкару урыннарының, күмү урыннарының, озак вакытлы һәм автотранспорт чараларын кыска вакытлы саклау. Жирлек территориясендә бәйрәм бизәлеше.

Гомуми таләпләр эчтәлеге буенча биналар, корылмалар һәм жир, алар урнашкан

8. алар урнашкан биналар, корылмалар һәм жирләр аларның хужалары яисә башка милекчеләре тарафыннан мөстәкыйль рәвештә йә махсуслаштырылган оешмаларны үз акчалары исәбеннән жәлеп итеп гамәлгә ашырыла.

9. алар урнашкан биналар, корылмалар һәм жирләр үз эченә алар урнашкан биналарны, корылмаларны һәм жирләргә төзекләндерүгә ала:

1) фасадларны, биналарны, корылмаларны карап тоту;

2) жир кишәрлеген жыештыру һәм санитария-гигиена чистарту;

3) төзелеш материалларын һәм материалларын вакытлыча ташлау (урнаштыру), жылыту, терлекләргә ашату өчен рөхсәт (тәртип нигезләрен бирүгә рөхсәт) бирелә.

10. йортлар, биналар, корылмалар төзелеш өлешендә сизелерлек уңай үзгәрешләргә ия булмаса тиеш, декоратив бизәкләр һәм инженерлык элементлары тиешле эстетик халәттә тотылырга тиеш. Биналарның фасадларының зарарланган буявы фасадның гомуми мәйданыннан 1% тан артмаса тиеш.

Фасадны, бинаны, корылманы карап тоту

24. Биналарның, корылмаларның фасадларын карап тоту үз эченә ала:

1) фасадларның конструктив элементларын, шул исәптән керү ишекләрен һәм козырекларын, балконнар һәм лоджияләр коймаларын, кәрнизләргә, баскычларны һәм аерым баскычларны, төшү һәм баскычлар коймаларын, витриналарны, декоратив детальләргә һәм башка конструктив элементларны үз вакытында ремонтлауға һәм торгызуға һәм аларның буявына булышлык күрсәтү;

2) су агызгычларның, су агызу торбаларының һәм сливаларның төзек хәлдә булуын һәм тотылуын тәмин итү;

3) жөйләргә, ярыкларны һәм тишекләргә герметизацияләү, төзәтү һәм чигү;

4) керү урыннарын, цоколь тәрәзәләрен һәм подвалларга керү урыннарын торгызу, ремонтлау һәм вакытында чистарту;

5) фасад өслеген, шул исәптән фасад элементларын, аларның торышына һәм эксплуатация шартларына карап, вакытында чистарту һәм юу;

6) тәрәзәләргә һәм витриналарны, вывескаларны һәм күрсәткечләргә вакытында юу;

7) язулардан, рәсемнәрдән, белдерүләрдән, плакатлардан һәм башка мәгълүмати-басма продукциядән, шулай ук төшерелгән граффитилардан чистарту.

25. Фасадларны файдаланганда рөхсәт ителми:

1) биналарның һәм корылмаларның фасад стеналары өслегенә зарарлануы (пычрануы): су агып китү, буяуларның кабаруы, ярыклар, штукатурканың кабарып китүе, кирпич кирпичнең зарарлануы, тимер-бетон конструкцияләргә саклагыч катламының ярылып китүе һ. б.;

2) панельгә тоташуларны герметизацияләүгә бозу;

3) штукатурканың, фасадларның, биналарның яисә корылмаларның цоколь өлешенә буяу катламының зарарлануы (катламы китүе, пычрануы), шул исәптән

тәрәзә, Керү приямкалары конструкциясенә төзексезлеге;

4) биналар һәм корылмалар фасадларының: балконнарның, лоджияләргә, эркерларның, тамбурларның, кәрнизләргә, козырекларның һәм башкаларның чыгып торган элементларына зыян килү (пычрану).;

5) балкон, лоджия, парапет киртәләргә жимерү (булмау, пычрану) һ. б.;

6) бинаның, корылманың фасадында һәм (яисә) түбәсендә вәкаләтле орган белән килештерелгән паспортсыз тышкы мәгълүматны урнаштыру чараларын урнаштыру һәм эксплуатацияләү, учреждение такталарыннан, режим табличкаларыннан тыш;

7) афишаларны, белдерүләргә, плакатларны һәм башка мәгълүмати-басма продукциягә киләчәктә алардан файдалану максатларында биналарның,

корылмаларның фасадларына, тәрәзәләренә (шул исәптән тәрәзә уемының эчке ягына), паялалы ишекләргә (шул исәптән ишекнең паялалы өслегенә эчке ягына) элү һәм ябыштыру;

8) күпфатирлы йорттагы биналарның, корылмаларның, урыннарның милекчеләренә ризалыгын алмыйча биналарның, корылмаларның фасадларына граффити төшерү.

26. Кертү:

1) подъездларга кергәндә мәгълүмат стендлары урнаштыру.

Домовые знаки

27. Биналар, корылмалар йорт билгеләре белән җиһазландырылырга тиеш.

28. Аншлаглар һәм номер билгеләре чиста һәм төзек хәлдә булырга тиеш. Аншлагларның һәм номер билгеләренә чисталыгы һәм төзеклеге өчен биналарны карап тоту өчен җаваплы затлар җаваплы.

Түбә

29. Тышкы суүткәргечле түбәләренә, 30 см дан артык калынлыктагы кар катламы хасил булмасын өчен, вакыт-вакыт кардан чистартырга кирәк.

30. Кар һәм боз ташлаганда, боз сөякләрен чүпләгәндә, түбәдә ремонт һәм башка эшләр башкарганда агачлар һәм куакларның, электр белән тәэмин итү, яктырту һәм элемтә һава линияләренә, юл билгеләренә, юл светофорларының, юл киртәләренә һәм юнәлеш бирүче җайланмаларның, жәмәгать транспортын көтү павильоннарының, биналарның декоратив бизәлешенә һәм инженерлык элементларының сакланышын тәэмин итә торган чаралар күрелергә тиеш. Күрсәтелгән элементлар зарарланган очракта, алар түбәне чистарткан һәм зарарланган зат хисабына торгызылырга тиеш.

31. Биналарның, корылмаларның түбәләрендә су агып торган суның җәяүлеләр һәм җәяүлеләр зоналарына турыдан-туры элгүенә юл куймаслык су агызгыч булырга тиеш. Улаклар, чокырлар, су агызгычлар өзелмәс һәм җыела торган күләмдә су үткәрү өчен исәпләнгән булырга тиеш. Жәяүлеләр зонасы булган биналар ягына чыга торган су агымнары җәяүлеләр юлларынан читкә чыгарылырга тиеш.

32. Рөхсәт ителми:

1) биналарның, корылмаларның түбәсенә түбәдән файдалану өчен билгеләнгән әйберләренә (көрәкләр, кыстыргычлар, ломнар), төзелеш материалларын, ремонт калдыкларын, файдаланылмый торган механизмнары һәм башка әйберләренә җыю;

2) бина түбәләреннән боз, кар һәм чүп-чарны су агызу торбалары чокырларына агызу.

Эчтәлек җир

33. Биналар һәм корылмалар урнашкан җир кишәрлекләре территорияләрен карап тоту үз эченә ала:

1) чүп-чардан, яфраклардан, кардан һәм боздан (боздан) кирәк булганча җыеп алу;

2) юлларның, күперләренә, урамнарның, тротуарларның, машина юлларының, җәяүлеләр территорияләренә машина үтә торган өлешен бозлавыкка каршы материаллар белән эшкәртү;

3) кар җыю һәм себерү;

4) кар һәм бозны (кар-боз ясалмаларын) чыгару;

5) контейнер майданчыкларын, барлык төр калдыклар өчен контейнерларны, чүп савытларын, эскәмияләрен, кече архитектура формаларын һәм башкаларны урнаштыру һәм аларны чисталыкта һәм техник яктан төзек хәлдә тоту;

6) чүп кабул итү камераларын, контейнерларны (бункерларны) һәм контейнер майданчыкларын җыештыру, юу һәм дезинфекцияләү;

- 7) яңгыр һәм кар суларын агызу;
- 8) каты көнкүреш, эре габаритлы һәм башка калдыкларны жыю һәм чыгару;
- 9) тузан барлыкка килүне һәм һаваны дымландыруны киметү өчен территориягә су сибү;
- 10) яшел утыртмаларның сакланышын тәэмин итү һәм аларны карау;
- 11) коммуналь билгеләнештәге объектларны, инженерлык коммуникацияләрен (корылмаларын), юлларны, күперләрен, жәяүлеләр кичүләрен төзөгәннән, реконструкцияләгәннән һәм ремонтлаганнан соң төзекләндерүнең бозылган элементларын торгызу, реставрация, археология һәм башка жир эшләрен башкару;
- 12) жир кишәрлекләренең коймаларын карап тоту, шул исәптән территориягә чит затлар үтеп керү һәм (яисә) рөхсәтсез урыннарда калдыклар урнаштыру мөмкинлеген булдырмый торган жимерелгән (сүтелгән, жимерелә торган) биналарның, корылмаларның коймаларын урнаштыру һәм карап тоту, шулай ук аларны пычрактан, кардан һәм мәгълүмати-басма продукциядән, калдыклардан вакытында чистартуны тәэмин итү.
- 13) физик затлар һәм юридик затлар (индивидуаль эшкуарлар) тарафыннан үз милкендәге яисә файдаланудагы жир кишәрлекләрендә Сосновский борщевигын юк итү чаралары үткөрү.

Эчтәлек шәхси торак йорт һәм территорияләрен төзекләндерү

34. Индивидуаль торак йортларның милекчеләре (яисә) яллаучылар (алга таба - торак йортларның хужалары), Әгәр законда яисә шартнамәдә башкасы каралмаган булса,:

- 1) торак йортларның фасадларының, коймаларның (коймаларның), шулай ук йорт биләмәләре чикләрендәге башка корылмаларның торышын тиешенчә тәэмин итәргә, аларга ярдәм итә торган ремонтны һәм буяуны вакытында башкарырга;
- 2) кирәк булган саен йорт биләмәсе янындагы территорияне (тыкрыкларны, юлларны, машина юлларын) чүп-чардан, чүп үләннән чистартырга. Территорияләрен жыештыру чикләре жир кишәрлегенә милек итү, биләү, аннан файдалану хокукын раслый торган документлар нигезендә һәм 5 метрлы зона чикләрендә чикләргә якин территория чикләре нигезендә йә урамның машина йөрү өлешенә кадәр (объект юл буенда урнашкан очракта) жир кишәрлеге чикләре белән билгеләнә;
- 3) йорт биләү территориясен тәртиптә тотарга;
- 4) газүткәргечләрнең, кабель һәм һава электр тапшыру линияләренең һәм башка инженерлык челтәрләренең саклау зонасында агачлар утыртуга юл куймаска;
- 5) янәшәдәге территориядән чистартылган карны транспорт йөрү, инженерлык коммуникацияләренә һәм алардагы корылмаларга керү, жәяүлеләр йөрү һәм яшел утыртмаларның сакланышы тәэмин ителерлек итеп жыярга;
- 6) үзәкләштерелгән канализация булмаганда бирелгән жир кишәрлеге чикләрендә санитария нормалары нигезендә жирле канализация, юыну чокыры, бәдрәф жиһазландырырга, кирәк булган саен аларны чистартырга һәм дезинфекцияләргә;
- 7) каты һәм эре габаритлы калдыкларны махсус майданчыкларда урнаштырылган контейнерларга жыярга; каты көнкүреш калдыкларын һәм КГМНЫ контейнерларга һәм туплаучы бункерларга юридик затлар, хужалык итүче субъектлар, каты көнкүреш калдыкларын һәм КГМНЫ чыгару һәм урнаштыру өчен билгеләнгән тәртиптә төзелгән шартнамәсе булмаган физик затлар тарафыннан каты көнкүреш калдыкларын һәм КГМНЫ әлеге эшчәнлек төренә лицензия.

35. Индивидуаль торак төзелеше территориясеннән читтә рөхсәт ителми:

- 1) коймаларны йорт биләмәләре чикләреннән читтә урнаштырырга;
- 2) йорт биләмәләре территорияләрендә һәм аларга якин территорияләрдә яфракларны, теләсә нинди калдыкларны һәм чүп-чарны яндырырга;
- 3) күмер, савыт, утын, металллом, авыл хужалыгы терлекләре өчен азык (печән, салам), тирес, эре габаритлы калдыклар, төзелеш материалларын йорт биләмәсе

территориясеннән читтә жыярга;

4) транспорт чараларын йорт биләү территориясе артында юарга;

5) ишегалды корылмалары төзөргә, йорт биләмәсе территориясеннән читтә чокырлар ясарга;

6) әлеге территориянең урам юлларында махсус транспортка һәм урып-жыю техникасына керүне кыенлаштыра торган яисә керүгә комачаулый торган киртәләр урнаштырырга;

7) территорияне төзекләндерү элементларын жиимерегә һәм бозарга, сулыкларны чүпләргә;

8) комплектланмаган (төзек булмаган) транспорт чарасын йорт биләмәсе территориясендә сакларга;

9) янәшәдәге территорияне теләсә нинди калдыклар белән чүпләргә;

10) тутырыла торган чүплекләр урнаштырырга, сыек пычракларны агызырга, житештерү һәм куллану калдыкларын машина юлларына, тротуарларга, кюветларга, шулай ук янәшәдәге территорияләргә чыгарырга;

11) шәхси йорт биләмәләре территорияләреннән читтә йөк автотранспортын кую урыннарын һәм саклау урыннарын, аларга тагылмаларны, үзйөрешле механизмнарны, авыл хужалыгы машиналарын, көймәләрне үз белдеге белән оештыру, әгәр алар анда нинди дә булса ремонт, авария-торгызу эшләрен һәм төзекләндерү чараларын башкару кирәклегә белән бәйле булмаса.

Жир кишәрлегә хужасы хужалык корылмаларын төзөгән очракта, төзелеш материалларын янәшәдәге территориядә вакытлыча (6 айга кадәр) туплау рөхсәт ителә. Шул ук вакытта автотранспорт йөреше тәэмин ителергә тиеш.

Эчтәлек техник элемтә чараларының

36. Биналарны инженер-техник тәэмин итү өчен билгеләнгән элемтә, телевидение, радио, интернет кабель линияләрен һәм башка шундый челтәрләрне урнаштыру Жир асты ысулы белән гамәлгә ашырыла (траншеяларда, каналларда, тоннельләрдә).

37. Тышкы коммуникацияләрне биналарга башка ысул белән (һава юлы белән, жир өсте юлы белән) үткөрү аларны эксплуатацияләүче оешмаларның тиешле техник шартларын алу шарты белән жир астында урнаштыру мөмкин булмаган очракта гына рөхсәт ителә.

38. Асылмалы элемтә линияләрен һәм һава-кабель кичүләрен беркетү сыйфатында файдалану рөхсәт ителми:

1) автомобиль юлларын төзекләндерү элементлары: юл киртәләре, светофорлар, юл билгеләре урнаштыру өчен билгеләнгән элементлар һәм конструкцияләр;

2) биналарның һәм корылмаларның фасадлары, түбәләре, диварлары элементлары (төтен чыгару урыннары, вентиляция, телевидение һәм радионың күмәк кабул итү системалары антенналары, фронтоннар, козыреклар, ишекләр, тәрәзәләр).

39. Рөхсәт ителми:

1) элемтә кабельләрен бер бинадан икенчесенә һава юлы белән салганда юлларны кисеп чыгарга;

2) кабель запасларын бүлү муфта шкафыннан читтә урнаштырырга;

40. Милекчеләр (хужалар) элемтә техник чараларын (кабельләр, кабельләрне беркетү элементлары, бүлү һәм муфта шкафлары һ.б.), шулай ук алар ярдәмендә тоташтырыла торган техник жайланмаларны тиешле хәлдә тотарга тиеш (өзелүләргә һәм/яки изоляция тышчасы булмауга, буяу булмауга, коррозия һәм/яки механик зарарлануларга, чыбыкларны элөп куюга һәм/яки аларны терәкләргә төрүгә юл куймаска тиеш). яктырту һәм электр тапшыру линияләре).

Эчтәлек объектларын (акча) яктыртуны

41. Тышкы яктырту элементларына яктырткычлар, кронштейннар, терәкләр,

чыбыклар, кабельләр, туклану чыганакалары (шул исәптән жыюлар, туклану пунктлары, идарә тартмалары) керә.

42. Урамнар, юллар, жәяүлеләр тротуарлары, торак кварталлар, ишегаллары, предприятиеләр, учреждениеләр, оешмалар территорияләре, шулай ук жәмәгать һәм торак биналарның аншлагылары һәм номер билгеләре, юл билгеләре һәм күрсәткечләре, жирлек мәгълүмат элементлары һәм витриналар тәүлекнең караңгы вакытында яктыртылырга тиеш.

43. Биналарның һәм корылмаларның милекчеләре, милек формаларына карамастан, проектлар нигезендә биналарның һәм корылмаларның архитектур-сәнгати яктыртылуын һәм эшләвен тәмин итәргә тиеш.

44. Бердәм тышкы яктырту системасына тоташтырылган урам һәм йорт яны яктырткычларын карап тотуны һәм ремонтлауны муниципаль заказны урнаштыру нәтижәләре буенча әлеге төр эшләренә башкаруга конкурс откан вәкаләтле орган яисә махсуслаштырылган оешма гамәлгә ашыра.

Торак йортларның тапшыру бүлү жайланмаларына тоташтырылган йорт яны яктырткычларын карап тоту һәм ремонтлауны идарәче оешмалар башкара.

45. Чыбыклар өзелгәндә, терәкләр, изоляторлар зарарланганда тышкы яктырту жайланмаларынан файдалану рөхсәт ителми.

Электр үткәргечләре өзелү яки терәкләр зарарлану белән бәйле тышкы яктырту жайланмалары эшендәге бозылуларны ачыклаганнан соң ук бетерергә кирәк.

46. Тышкы яктырту челтәрләренә һәм жайланмаларына чыбыкларны һәм кабельләрне үз белдеген белән тоташтыру һәм тоташтыру рөхсәт ителми.

47. Тротуарларда урнашкан мачталар һәм тышкы яктырту терәкләре һәм жәмәгать транспортының контакт челтәре тирәсендәге территорияләренә жыештыру өчен җаваплылык тротуарларны жыештыру өчен җаваплы затларга йөкләнә.

Трансформатор һәм бүлү подстанцияләре, автоматик режимда (хезмәт күрсәтүче персоналдан башка) эшләүче башка инженерлык корылмалары янындагы территорияләренә жыештыру өчен җаваплылык әлеге объектлар урнашкан территорияләр хужаларына йөкләнә.

Эчтәлек кече архитектура формалары

48. Кече архитектура формаларына монументаль-декоратив бизәү элементлары, мобиль һәм вертикаль яшелләндерү жайланмалары, су жайланмалары, муниципаль җиһазлар, жирлек территориясендәге коммуналь-көнкүреш һәм техник җиһазлар керә.

49. Кече архитектура формаларын карап тоту жир кишәрлекләренә хокук ияләре тарафыннан бирелгән жир кишәрлекләре чикләрендә, гомуми файдалану территорияләрендә гамәлгә ашырыла-муниципаль заказны урнаштыру нәтижәләре буенча әлеге төр эшләренә башкаруга конкурста җиңгән оешма белән шартнамә нигезендә вәкаләтле орган тарафыннан тәмин ителә.

50. Кече архитектура формалары ияләре бурычлы:

1) кече архитектура формаларын чисталыкта һәм төзек хәлдә тотарга;

2) язгы чорда кече архитектура формаларын планлы карарга, аларны иске буядан, тутыктан чистартырга, юарга, буярга, шулай ук сынык элементларны алыштырырга;

3) кышкы чорда кече архитектура формаларын, шулай ук аларга якин килү юлларын кардан һәм боздан чистартырга;

4) киртәләү өслеге шома булган комлыкларны төзекләндерергә, комлыклардагы комлыкларны елга кимендә бер тапкыр алыштырырга;

5) балалар, спорт, хужалык мәйданчыклары һәм ял итү мәйданчыклары җиһазларының конструктив элементларының ныклығы, ышанычлылыгы һәм куркынычсызлыгы таләпләренә туры килүен күзәтергә;

6) фонтаннар эшләгән чорда су өслеген көн саен чүп-чардан чистартырга.

51. Рөхсәт ителми:

- 1) кече архитектура формаларын тиешенчә кулланмаса (өлкәннәрнең балалар уен майданчыкларында ял итүе, спорт майданчыкларында кер киптерү һ. б.);
- 2) теләсә нинди Мәгълүмати-басма продукцияне кече архитектура формаларына элсәргә һәм ябыштырырга;
- 3) кече архитектура формаларын һәм аларның конструктив элементларын ватарга һәм зарарларга;
- 4) фонтаннарда коенырга.

Эчтәлек стационар булмаган объектларын

52. Стационар булмаган объектларны урнаштыру мондый объектларны урнаштыру схемасы нигезендә муниципаль хокукий актта билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

53. Жир кишәрлеген арендау шартнамәсе срогы тәмамлангач, стационар булмаган объект арендатор тарафыннан сүтелсәргә, ә жир кишәрлеге азат ителсәргә һәм башлангыч хәленә китерелсәргә тиеш.

54. Стационар булмаган объектларның милекчеләре булган юридик һәм физик затлар, шәхси эшмәкәрләр бурычлы:

1) аларны ремонтларга һәм буярга. Ремонт проект документациясендә билгеләнгән тышкы кыяфәтне һәм төсне саклауны исәпкә алып башкарылырга тиеш;

2) янәшәдәге территориядә яшел утыртмаларның, газоннарның, бордюр ташының, кече архитектура формаларының (алар булганда) сакланышын күзәтергә, күрсәтелгән территорияне әлегә Кагыйдәләрдә билгеләнгән таләпләр нигезендә тотарга;

3) стационар булмаган объектлар янына урналар куярга, кирәк булган саен көн дәвамында чүп-чарны калдыклардан чистартырга, ләкин тәүлегенә бер тапкырдан да сирәгрәк булмаса, урналарны елга бер тапкырдан да сирәгрәк буярга.

55. Рәхсәт ителми:

1) стационар булмаган объектларга проектларда каралмаган янкормалар, козыреклар, түбәләр һәм башка конструкцияләр төзсәргә;

2) стационар булмаган объектлар янында сәүдә-суыту жайланмалары куярга;

3) стационар булмаган объектларда һәм аларның түбәләрендә тараны, товарларны, детальләрне, көнкүреш һәм житештерү характерындагы башка предметларны жыярга, шулай ук стационар булмаган объектларны склад Максатларында Файдаланырга;

4) стационар булмаган объектлар арасындагы янгынга каршы өзеклекләрне жиһазлар, калдыклар белән капларга.

Эчтәлек урыны, житештерү, төзелеш эшләренең

56. Төзелеш майданчыкларын карап тоту, ремонт, төзелеш һәм башка төр эшләр тәмамланганнан соң төзекләндерүне торгызу төзүчегә йөкләнә.

Төзелеш эшләре алып барылмый торган төгәлләнмәгән объектлар төзелеш челтәрләре белән ябылырга тиеш.

57. Төзелеш материаллары, жиһазлар, автотранспорт һәм күчмә механизмнар, эшчеләр һәм хезмәткәрләр Вакытлыча булсын өчен ярдәмче бүлмәләр, көнкүреш вагончыклары, төзелеш калдыкларының транспорт партияләрен вакытлыча саклау һәм туплау урыннары төзелешне оештыру проекты нигезендә төзелеш майданчыклары чикләрендә урнаштырыла.

58. Рәхсәт ителми:

1) торак зона янында гражданның шәхси һәм ижтимагый иминлеген тәмин итүгә бәйлә коткару, авария-торгызу һәм башка кичектергесез эшләрдән тыш, тынлыкны бозып бара торган төзелеш, ремонт, төяү-бушату һәм башка эшләрне оештыру һәм үткәру, 23.00 сәгатьтән 7.00 сәгатькә кадәр;

2) муниципаль берәмлек Башкарма комитетының тиешле рәхсәтеннән

(күрсәтмәсеннән) башка юлларның һәм тротуарларның машина йөрү өлешен тарайтырга яисә ябарга;

3) чүп-чарны яндырырга һәм төзелеш производствосы калдыкларын утильләштерергә.

Эчтәлек урыны погребения

59. Этика, санитария һәм экология таләпләре нигезендә бирелгән жирләү урыннарын карап тоту федераль кануннар һәм муниципаль хокукый актта билгеләнгән жирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

60. Жирләү урыннарын санитар карап тотуны муниципаль заказны урнаштыру нәтижәләре буенча әлеге төр эшләренә башкаруга конкурс откан махсуслаштырылган оешма гамәлгә ашыра.

61. Күмү урынын, кабер өстенә куелган корылманы (тәреләр, һәйкәлләр, плителәр, төрбәләр һ.б.) карау, чәчәкләр һәм декоратив куаклар утырту, колумбарийдагы куышны карау эшләрен ире (ой), туганнары, мәрхүмнең законлы вәкиле яки башка зат санитария таләпләрен үтәп башкара.

Автотранспорт чараларын озак һәм кыска вакытлы саклау урыннарын карап тоту

62. Автотранспорт чараларын озак һәм кыска вакытка саклый торган кую урыннарын (алга таба - кую урыны) карап тоту гамәлдәге төзелеш нормалары һәм кагыйдәләре, шулай ук әлеге Кагыйдәләр нигезендә кую өчен бирелгән жир кишәрлегенәң Хокук иясе (алга таба - хужасы) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

63. Хужалары бурычлы:

- 1) койма белән тәэмин итәргә;
- 2) санитария һәм янгынга каршы нормаларны үтәргә;
- 3) даими урып-жыюны оештырырга кирәк булган саен;
- 4) халыкның аз хәрәкәтчән төркемнәреннән файдалану мөмкинлеген тәэмин итәргә;
- 5) каты өслекле подъездларны җиһазларга;
- 6) биналарның түбәләрен һәм яңгыр суларын агызу системаларын чиста тотарга;
- 7) хәвефле калдыкларны аерым жыюны оештырырга.

Бәйрәм рәсмиләштерү, жирлек территориясендә

64. Жирлек территориясен бәйрәмчә бизәү дәүләт һәм башка бәйрәмнәр, истәлекле вакыйгаларга бәйле чаралар уздыру чорында башкарыла.

Бәйрәм бизәлеше дәүләт һәм муниципаль флаглар, лозунглар, гирляндалар, панно элмә такталарын, декоратив элементлар һәм композицияләр, стендлар, трибуналар, эстрада урнаштыруны, шулай ук бәйрәм иллюминациясе урнаштыруны үз эченә ала.

Бәйрәм бизәлеше элементларын әзерләгәндә һәм урнаштырганда юл хәрәкәтен җайга салуның техник чараларын төшерергә, зарарларга һәм аларны күрү мөмкинлеген начарайтырга ярамый.

65. Сервис объектлары территорияләрен карап тоту мондый объектларның хужасы (милекчесе) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

66. Юл буе сервисы объектлары территорияләрен төзекләндерү элементларының мәжбүри исемлеге:

- уңайлы хәрәкәт итү өчен каты өслек;
- территорияне яктырту, архитектура-декоратив яктырту;
- аларны урнаштыру һәм карап тоту таләпләрен үтәгән бәдрәф кабиналары;
- чүп савытлары һәм кече контейнерлар;
- яшелләндерү (газоннар, чәчәкләр) һәм яшелләндерү участкаларын яклау элементлары (киртәләр).

IV. Жирлек территорияләрен жыештыру тәртибе, төзекләндерү эшләре исемлеген һәм аларны башкару ешлыгын да кертөп

Гомуми таләпләр жыештыру һәм карап тоту, жирлек территориясендә

67. Жирлек территориясен жыештыру һәм карап тоту гамәлгә ашырыла:

1) жәйге чорда-15 апрельдән 14 октябрьгә кадәр;

2) кышкы чорда-15 октябрьдән 14 апрельгә кадәр.

Күрсәтелгән сроклар, һава шартларына карап, муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты тарафыннан төзәтелергә мөмкин.

68. Жирлек территориясен жыештыру:

1) муниципаль берәмлек территориясен карап тоту, жыештыру буенча системалы эшләр;

2) муниципаль берәмлек Башкарма комитетының хокукий актлары нигезендә берәм-берәм массакүләм чаралар (өмәләр).

69. Автовокзалларда, пристаньларда, базарларда, паркларда, бакчаларда, ял итү зоналарында, мәгариф, сәламәтлек саклау, мәдәният учреждениеләрендә һәм халык күпләп йөри торган башка урыннарда, урамнарда, торак йортларның подъездларында, тукталышларда, сәүдә объектларына керү урыннарында кимендә икешәр урна урнаштырылырга тиеш. Урналарны объектларның милекчеләре, арендаторлары билгели. Урналарны тутыруга карап чистарту йорт биләмәләренең һәм территорияләренең милекчеләре һәм арендаторлары тарафыннан башкарыла. Урналар кирәк булган саен буяла. Урналарны тутыру һәм пычрату рөхсәт ителми.

70. Муниципаль берәмлек территориясендә рөхсәт ителми:

1) урамнарда, мәйданнарда, яшел үсентеләр утыртылган кишәрлекләрдә, скверларда, паркларда, газоннарда, пляжларда һәм гомуми файдаланудагы башка территорияләрдә чүпләргә;

2) гамәлдәге законнар нигезендә билгеләнгән күмү урыннарыннан читтә гомуми файдаланудагы территорияләрдә мемориаль кабер корылмалары (истәлекле Корылмалар, коймалар) урнаштырырга;

3) бу максатлар өчен каралмаган урыннарда, шул исәптән жәмәгать транспортының муниципаль маршрутларының соңгы пунктларында транспорт чараларын юарга, салонны чистартырга һәм аларга техник хезмәт күрсәтергә;

4) гомуми файдаланудагы территорияләрдә биналарны һәм корылмаларны төзекләндерү элементларын, һәйкәлләрне, мемориаль такталарны, агачларны, куакларны, кече архитектура формаларын һәм төзекләндерүнең башка элементларын ватарга һәм бозарга, шулай ук аларны үз белдегәң белән үзгәртеп корырга һәм үзгәртеп корырга;

5) жәмәгать транспортын көтү тукталышларына, стеналарга, баганаларга, коймаларга (коймаларга) һәм бу максатлар өчен каралмаган башка объектларга язулар, рәсемнәр ясарга, Мәгълүмати-басма продукцияне ябыштырырга һәм элергә, граффити язарга;

6) күчемле мөлкәтне бирелгән жир кишәрлекләре чикләреннән һәм (яисә) киртәләреннән читтә тупларга һәм сакларга;

7) тараны, сәнәгать товарларын һәм башка сәүдә предметларын тротуарларда, газоннарда, юлларда урнаштырырга һәм жыярга;

8) билгеләнмәгән урыннарда кар жыярга;

9) тимер-бетон блоklar, баганалар, киртәләр, шлагбаумнар, Корылмалар һәм башка жайланмалар урнаштыру юлы белән юлларны һәм тротуарларны үз белдегәң белән ябарга.

10) теләсә нинди төр чүплекләр һәм көнкүреш һәм төзелеш чүп-чарларын агызу оештырырга;

11) суларны, сыек пычракларны юлларның, тротуарларның йөрү өлешенә, кюветка, шулай ук янәшәдәге территориягә суыртырга;

12) су алу колонкалары янында, елга ярларында, күлләрдә, буаларда һәм башка өске сулыкларда, газоннарда, тротуарларда, паркларда, скверларда һәм әлеге максат өчен каралмаган башка урыннарда транспорт чараларын юарга һәм ремонтларга;

13) агачларны, ботакларны, куакларны, ботакларны, үләннәрне, эре габаритлы чүп-чарны (диваннар, креслолар, караватлар, суыткычлар һ. б.), төзелеш чүп-чарын бункерга, тупланмаларга, контейнерларга, контейнер майданчыгына, контейнер майданчыгы янәшәсенә һәм урамга ташларга;

14) транспорт чараларын балалар майданчыкларында, газоннарда, бордюрларга кереп, жәяүлеләр юлларында, канализация люкларында, яшел үсентеләр утыртылган территорияләрдә, елның нинди вакытына карамастан, автомашиналарга, жәяүлеләргә, территорияләргә жыештыруга, ашыгыч хезмәт автомашиналарына, башка махсус транспортка, чүп жыю машиналарына киртәләр тудыра торган башка урыннарда куярга чүп контейнерларына;

71. Калдыкларны санкцияләnmәгән урыннарда урнаштырган затлар әлеге территорияне жыештыруны һәм чистартуны, ә кирәк булганда жир кишәрлеген рекультивацияләүне үз хисабына башкарырга тиеш.

Әгәр 20 тәүлек эчендә рөхсәтсез урында калдыклар урнаштыручы зат билгеләнмәгән булса, рөхсәтсез чүплекләр территорияләрен рекультивацияләү һәм калдыкларны чистарту әлеге территорияне жыештыру өчен җаваплы оешмалар (яисә, әгәр әлеге төр хезмәт күрсәтү Шартнамәдә каралган булса, калдыкларны чыгаруны гамәлгә ашыручы махсуслаштырылган оешма) тарафыннан башкарыла.

72. Билгеләнгән тәртиптә бирелмәгән һәм муниципаль милектәге жир кишәрлекләрендә (территорияләрдә) стихияле рәвештә барлыкка килә торган чүплекләргә бетерү вәкаләтле орган тарафыннан тәэмин ителә.

Урып-жыю автомобиль юллары жирле әһәмияттәге

73. Кышкы юлларны жыештыруга таләпләр:

кышкы чорда юлларны жыештыру үз эченә ала:

машина юлын, жәмәгать транспортын көтү тукталышларын кардан һәм боздан чистарту, себерү, карны валларга күчерү һәм карны чыгару;

юлның машина үтә торган өлешен механикалаштырып жыештыруны юл өслегендә йомшак кар массасы 2,5-3,0 см биекләктә башлап жибәрәләр, бу 5 см яңа яуган тыгызланмаган Карга туры килә. Механикалаштырылган жыештыру тәмамлангандан соң, юлның йөрү өлеше кар өемнәреннән һәм боздан тулысынча чистартылырга тиеш.

Урамнарда һәм юлларда кар махсус әзерләнгән майданчыкларга чыгарылырга тиеш.

74. Рөхсәт ителми:

1) машина юлларынан, ишегалды территорияләреннән, предприятиеләр, оешмалар территорияләреннән, төзелеш майданчыкларынан, сәүдә объектларынан чистартыла торган кар, боз чыгарырга яисә тротуарларга күчерергә, шулай ук машина юлын жыештыручы зат белән шартнамә булмаганда;

3) билгеләнгән тәртиптә килешенмәгән урыннарда кар чыгарырга һәм жыярга;

5) автотранспорт тәгәрмәчләре белән грунт һәм пычракны юлларга чыгарырга;

6) туфрак, чүп-чар, коелучан төзелеш материаллары, жиңел савыт ташырга, агачларны брезент яисә юлларны пычратмаслык башка материал белән капламыйча йоклатырга, шулай ук төзелеш катнашмаларын һәм эремәләрен (шул исәптән цемент-ком эремәсен, известь, бетон катнашмаларын) юлга, тротуарга, юл кырыена кою мөмкинлеген булдырмаслык чаралар күрмичә ташырга яки юл буендагы газон полосасы.

Урып-жыю, карап тоту һәм төзекләндерү ял урыннары һәм кешеләр күпләп жыела торган

75. Кешеләрнең ял итү һәм күпләп булу урыннарына түбәндәгеләр керә:

1) майданнар, парктар, скверлар, бульварлар, яр буйлары, жирлек урманнарында оештырылган ял итү урыннары, пляжлар;

2) актив ял итү һәм тамаша чаралары урыннары - стадионнар, уен комплекслары, ачык сәхнә майданчыклары һ. б.;

3) Сәүдә (ваклар сату базарлары, сәүдә комплекслары, стационар булмаган ваклар сату чөптәре объектлары комплекслары), жәмәгать туклануы, социаль-мәдәни билгеләнештәге, көнкүреш хезмәтә күрсәтү объектлары территорияләре;

4) административ һәм ижтимагый биналар, учреждениеләре янындагы территорияләре.

76. Базар территориясендә һәм аның янында урнашкан сәүдә һәм көнкүреш хезмәтә күрсәтү оешмалары, предприятиеләре, киосклар, сәүдә палаткалары һәм павильоннар каты көнкүреш калдыкларын чыгару һәм урнаштыру буенча хезмәт күрсәтүгә килешү төземичә генә эшчәнлеккә рөхсәт ителми.

77. Сәүдә һәм (яисә) жәмәгать туклануы объектларын жыештыру һәм карап тоту:

1) Сәүдә һәм (яисә) жәмәгать туклануы объектларына керү урынында кимендә ике урна билгеләнә;

2) калдыкларны чыгару тәэмин ителә.

78. Ял итү һәм күпләп булу урыннары территорияләрендә кешеләргә рөхсәт ителми:

1) савытларны һәм сәүдә жиһазларын моның өчен билгеләнмәгән урыннарда сакларга, тупларга;

2) территорияне житештерү һәм куллану калдыклары белән пычратырга;

3) автотранспорт чараларын юарга һәм ремонтларга, эшкөртелгән ягулык-майлау сыеклыкларын агызырга;

4) автостоянкалар, гаражлар, аттракционнар урнаштырырга, билгеләнгән тәртипне бозып реклама конструкцияләре урнаштырырга;

5) газоннарны, табигый һәм ясалма яшелләндерү объектларын зарарларга;

6) кече архитектура формаларын зарарларга һәм аларны билгеләнгән урыннарыннан күчерергә;

7) сатуратор жайланмаларыннан, ачыткы һәм сыра цистерналарыннан калган сыек продуктларны, суны тротуарларга, газоннарга һәм жирлек юлларына агызырга;

8) автотранспорт чараларының түләүле тукталышларын законсыз оештыру;

9) стационар булмаган объектларны үз белдеге белән урнаштырырга;

10) тимер-бетон блоктар, баганалар, киртәләр, шлагбаумнар, Корылмалар һәм башка жайланмалар урнаштыру юлы белән тротуарларны үз белдегә белән ябарга;

11) учаклар кабызырга, шул исәптән ачык уттан файдалануны күздә тоткан чаралар үткөергә, ачык ут ярдәмендә азыкны жылы эшкөртү өчен мангаллар һәм башка жайланмалар кулланырга.

Урып-жыю, карап тоту һәм территорияне төзекләндерү, күп фатирлы йортлар

79. Күпфатирлы йортларның һәм янәшәдәге территорияләренең йорт яны территорияләрен карап тоту һәм жыештыру күпфатирлы йортлар белән идарә итүнең РФ Торак кодексында билгеләнгән бер ысулы нигезендә гәмәлгә ашырыла.

80. Йорт яны территориясендә рөхсәт ителми:

1) яфракларны, төрле калдыкларны һәм чүп-чарны яндырырга;

2) киём-салымны, киём-салымны, келәмнәрне һәм башка әйберләрне хужалык майданчыгыннан читтә элергә;

3) контейнер майданчыкларына керү юлларын томаларга;

4) урамнарның һәм юлларның машина йөрү өлешендә, тротуарларда, газоннарда һәм яшел зоналарда контейнерлар (бункерлар) урнаштырырга;

5) билгеләнгән тәртипне бозып, йорт яны территорияләренең киртәләрен үз белдеге белән билгеләргә;

- 6) ишегалды корылмаларын үз белдегең белән төзергә;
- 7) йорт яны территориясен металл ватыклары, көнкүреш һәм төзелеш калдыклары һәм материаллары, шлак, көл һәм житештерү һәм куллануның башка калдыклары белән тутырырга, савытларны жыярга һәм сакларга;
- 8) чүп-чар түгәргә, калдыкларны һәм чүп-чарны ташларга;
- 9) автотранспорт чараларын түләүле куюны оештырырга;
- 10) квартал эчендәге юлларны тимер-бетон блоklar, баганалар, киртәләр, шлагбаумнар, объектлар, корылмалар һәм башка җайланмалар урнаштыру юлы белән үз белдегең белән ябарга;
- 11) автомашиналар юарга, ягулык һәм майлар агызырга, тавыш сигналларын, тормозларны һәм двигательләренә көйләргә;
- 12) кеше сәламәтлегенә һәм әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясый торган теләсә нинди эшләр башкарырга;
- 13) сәүдә һәм җәмәгать туклануы предприятиеләрен, шул исәптән палаткаларны, киоскларны, лекларны, мини-базарларны, павильоннарны, җәйге кафеларны, житештерү объектларын, автомобильләренә, көнкүреш техникасын, аяк киемнәрен вак ремонтлау предприятиеләрен, шулай ук, кунактардан тыш, автостоянкаларны урнаштырырга.;
- 14) йорт яны территориясенә ишегалды эчендәге машина юллары буйлап транспортның транзит хәрәкәтен гамәлгә ашырырга;
- 15) учаклар кабызырга, шул исәптән ачык уттан файдалануны күздә тоткан чаралар үткәргә, ачык ут ярдәмендә азыкны жылы эшкәртү өчен мангаллар һәм башка җайланмалар кулланырга.
- 16) йорт яны территорияләреннән читтә йөк автотранспортын кую урыннарын һәм саклау урыннарын, аларга тагымаларны, үзйөрешле механизмнарны, авыл хужалыгы машиналарын, көймәләренә үз белдеге белән оештыру, әгәр алар анда нинди дә булса ремонт, авария-торгызу эшләрен һәм төзекләндерү чараларын башкару кирәклегә белән бәйле булмаса.

Жыештыру индивидуаль торак төзелеше

81. Торак йорт хужалары җир кишәрлеген һәм аның тирәләрен көн саен (шул исәптән кардан) жыештыралар.
82. Индивидуаль торак төзелеше территориясендә рөхсәт ителми:
 - 1) карны этәргә, чүп-чарны ташларга, шлак ташларга, сыек көнкүреш калдыкларын йорт биләмәсе территориясеннән читкә агызырга;
 - 2) ишегалды һәм аның тирәсендәге территориядән чистартылган кар һәм бозны юлларның һәм юлларның машина йөрү өлешенә чыгарырга яисә күчәргә.

V. Территорияне төзекләндерү элементларына таләпләр

83. Территорияне төзекләндерүнең аерылгысыз компонентлары булган территорияне төзекләндерү элементларының булуы гамәлдәге законнар таләпләре нигезендә эшләнәргә һәм проект документациясендә каралырга тиеш.

Мәдәни мирас объектларын саклау зоналарында урнашкан территорияне төзекләндерү элементларына проект документациясә мәдәни мирас объектларын саклап калу, алардан файдалану, аларны популярлаштыру һәм дөүләт саклавы өлкәсендәге вәкаләтле органнар белән килештерелә.
84. Төзекләндерү элементларын карап тоту, аларны торгызу һәм ремонтлау эшләрен дә кертеп, төзекләндерү элементлары хужалары тарафыннан башкарыла.

Яшелләндерү

85. Яшел утыртмалар территорияне төзекләндерүнең мәҗбүри элементы булып тора.

Төзеклөндөрү эшлөрен башкарганда яшеллекләрне мөмкин кадәр күбрәк саклап калу зарур.

85. Яшеллөндөрү объектларын карап тоту-яшеллекләрне һәм яшеллөндөрелгән территорияләрне төзеклөндөрү элементларын карап тоту, күләмлө корылмаларның конструктив элементларының аз гына деформацияләрен һәм зарарлануларын бетерү, шулай ук жәй һәм кыш көннәрендә күчмә кече формаларны жыештыру.

87. Яшеллөндөрелгән территорияләрдә рөхсәт ителми:

1) төзөлешләрне урнаштырырга, моңа аларның эшлөвен тәмин итү һәм аларга хезмәт күрсәтү өчен билгеләнгән корылмалар керми.;

2) агачларны һәм куакларны үз белдегә белән утырту һәм кисү, газоннарны һәм чәчәк бакчаларын юк итү;

3) агачларга һәм башка яшел утыртмаларга гамаклар, таган, турниклар, кер киптерү өчен баулар элөп куярга, агачларга реклама һәм мәгълүмат щитлары һәм табличкалар, реклама һәм башка мәгълүмат урнаштыру өчен билгеләнгән чыгару конструкцияләре, объектларга хәрәкәт юнәлешә күрсәткөчләре, афишалар, белдерүүләр, агитация материаллары, техник конструкцияләр, юл хәрәкәтендә катнашучыларны мәгълүмат белән тәмин итү чаралары беркетергә, баганалардан, коймалардан, реклама щитларыннан, электрүткөргөчләрдән, лампалардан, чөнөчкелә коймалардан тартмалар;

4) стационар булмаган объектлар, шулай ук юл сервисы объектлары урнаштырырга, шул исәптән елның вакытына бәйсез рөвештә автостоянкалар һәм парковкалар урнаштырырга;

5) төзөлеш материалларын һәм башка материалларны, калдыкларны, чүп-чарны, бозлавыкка каршы материалларны һәм башка зарарлы матдөләрне, шулай ук ком һәм бозлавыкка каршы реагентлар белән пычранган карны, боз ватыкларын жыярга;

6) яшелчә бакчалары өчен казу эшләрә алып барырга;

7) йорт хайваннарын газоннарда һәм чәчөклөкләрдә йөрөргә;

8) яфракларны, үләнне, ботакларны яндырырга, шулай ук аларны лотокларга һәм башка су үткөрү жайланмаларына сметалар ясарга;

9) газоннарда смета һәм чүп ташларга;

10) учаклар кабызырга, шул исәптән ачык уттан файдалануны күздә тоткан чаралар үткөрөргә, ачык ут ярдәмендә ризыкны жылылык белән эшкөртү өчен мангаллар һәм башка жайланмалар кулланырга;

11) Сок, сумала чыгару өчен агачларны кисөргә, аларга башка төрлө механик зыян китерөргә;

12) яшеллөндөрелгән территорияләрдә урнашкан скульптураларны, эскәмияләрне, коймаларны, урналарны, балалар һәм спорт жиназларын бозарга;

13) агач тамырларын кәүсәдән 1,5 метрдан да якынарак аралыкта ялангач калдырырга һәм агач муеннарына туфрак яисә төзөлеш калдыклары сибөргә.

Коймалар

88. Киртөләрне кору төзеклөндөрүнең өстәмә элементы булып тора.

Киртөләрне проектлау аларның кайда урнашуына һәм билгелөнөшенә карап гамәлдәгә дөүлөт стандартлары, сертификацияләнгән эшләнмөләр каталоглары, индивидуаль проектлау проектлары нигезендә башкарыла.

89. Мәдәни мирас объектлары территорияләрен киртөләү әлегә территорияләр өчен билгеләнгән шөһәр төзөлешә регламентлары нигезендә башкарылырга тиеш.

Мөйданчык

90. Жирлек территориясендә балалар уеннары, өлкәннәрнең ял итү, спорт белән шөгильлөнү, чүп жыю урыннары, этләрне йөртү һәм өйрөтү, автомобильләр куя

урыннары урнашкан.

Майданчыкларны теркэлгән мәдәни мирас ядкарьләренең саклау зоналары һәм махсус сакланылучы табигать территорияләре зоналары чикләрендә урнаштыруны һәйкәлләрне саклауның, табигатьтән файдалануның һәм әйләнә-тирә мохитне саклауның вәкаләтле органнары белән килештерү тәкъдим ителә.

Йорт яны территорияләре, кагыйдә буларак, балалар өчен уен һәм спорт майданчыклары белән тәэмин ителергә тиеш. Майданчыklar төзек һәм имгәнү куркынычы янамый торган инвентарь белән тәэмин ителергә тиеш.

Балалар майданчыгын

91. Балалар майданчыклары төрле яшь төркемнәре өчен аерым майданчыklar яки яшь мәнфәгатьләре буенча зоналаштырылган комплекслы уен майданчыклары рәвешендә оештырыла.

Балалар майданчыгында территорияне төзекләндерү элементларының мәжбүри исемлегенә түбәндәгеләр керә: өслекнең йомшак төрләре, майдан өслеген газон белән тоташтыру элементлары, яшелләндерү, уен җайланмалары, эскәмияләр һәм урналар, яктырту җайланмалары.

92. Балалар майданчыкларын карап тоту һәм аларның иминлеген тәэмин итү өчен җаваплылык аларны эксплуатацияләүче затларга йөкләнә.

Спорт майданчыгы

93. Спорт майданчыклары халыкның барлык яшътәге төркемнәре өчен физкультура һәм спорт белән шөгыльләнү өчен каралган.

Спорт майданчыгында территорияне төзекләндерү элементларының мәжбүри исемлегенә түбәндәгеләр керә: йомшак яисә газон өслек төрләре (Жәйге чорда), спорт җиһазлары.

Урнаштырганда сертификацияләнгән җиһаз каталогларына таянырга кирәк.

Майдан ял итү

94. Торак төзелеше территориясендә тыныч ял итү һәм өлкәннәр өчен өстәл уеннары өчен ял итү майданчыклары оештырырга мөмкин.

Ял итү майданчыгында төзекләндерү элементларының мәжбүри исемлегенә гадәттә түбәндәгеләр керә: каты өслек төрләре, майданчык өслегенә газон белән туры килү элементлары, яшелләндерү, ял итү өчен эскәмияләр, эскәмияләр һәм өстәлләр, урналар (һәр эскәмиядә ким дигәндә берәр), яктырту җиһазлары.

Парк территорияләрендә чирәмдә ял итү өчен майданчык-болыннар оештырылырга мөмкин.

Майданчыklar өчен этләрне урамда йөртү

95. Этләрне йөртү майданчыклары билгеләнгән тәртиптә вәкаләтле органнар белән килештерелгән урыннарда урнаштырыла.

Этләр йөртү майданчыгы территориясендәге төзекләндерү элементлары исемлегенә төрле өслекләр, коймалар, эскәмияләр, урна, экскрементларны утильләштерү өчен контейнер, яктырту һәм мәгълүмати җиһазлар керә. Периметраль яшелләндерүне күздә тотарга киңәш ителә.

Майданчык территориясендә майданчыктан файдалану кагыйдәләре язылган мәгълүмат стенды урнаштырылырга тиеш.

96. Йорт хайваннары хужалары үз йорт хайваннарының экскрементларын үзләре җыялар һәм утильләштерәләр.

Хайваннар хужалары үз хайваннарының башка хайваннарга һәм кешеләргә куркыныч йогынтысын булдырмаска, шулай ук санитария нормалары нигезендә әйләнә-

тирәдәгеләр өчен тынлыкны тәмин итәргә, гамәлдәге санитария-гигиена һәм ветеринария кагыйдәләрен үтәргә тиеш.

Автостоянкалар мәйданчыклары

97. Жирлек территориясендә автостоянкаларның түбәндәге төрләре урнаша: автомобильләргә кыска вакытлы һәм озак саклау.

Автотранспорт чараларын озак һәм кыска вакытлы саклау урыннарын һәм аларга якын территорияләргә карап тоту гамәлдәге төзелеш нормалары һәм кагыйдәләргә нигезендә машина кую урыннарын урнаштыру өчен бирелгән жир кишәрлегенә Хокук иясе тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Тышкы реклама һәм мәгълүмат чаралары

98. Тышкы реклама һәм мәгълүмат урнаштыру чаралары.

Тышкы реклама һәм мәгълүмат урнаштыру чаралары жир кишәрлегә, бина яисә башка күчемсез мөлкәт милекчесе белән төзелгән шартнамә нигезендә билгеләнә.

Тышкы реклама һәм мәгълүматны урнаштыру чаралары техник яктан төзек һәм эстетик яктан каралган булырга тиеш.

Учреждение такталарыннан һәм режим табличкаларыннан тыш, тышкы мәгълүмат чаралары вәкаләтле орган белән килештерелгән паспорт нигезендә һәм аның нигезендә урнаштырыла һәм файдаланыла.

Тышкы реклама һәм мәгълүмат урнаштыру чаралары хужалары аларның тиешле торышын күзәтергә, аларны вакытында ремонтларга һәм тышкы реклама һәм мәгълүмат чараларын урнаштыру урынын жыештырырга тиеш.

Тышкы мәгълүмат чараларындагы мәгълүмат Россия Федерациясенең дәүләт теле һәм Татарстан Республикасының дәүләт телләре турындагы законнар таләпләрен үтәгән килеш урнаштырылырга тиеш.

Урнаштыру өчен игъланнар гражданның, афиш, мәдәни һәм спорт чаралары

99. Мәдәни һәм спорт чараларының белдерүләрен, афишаларын бары тик гражданны күпләп була торган урыннарда һәм жәяүлеләр өчен жанлы зоналарда урнаштырыла торган махсус тумбаларда, щитларда һәм стендларда гына урнаштырырга рөхсәт ителә.

Игъланнар өчен стендлар аерым торган объектлар рәвешендә яисә биналарда яки корылмаларда эленеп торган щитлар рәвешендә урнаштырылырга мөмкин.

VI. Төп таләпләр үткәргү жир эшләрен төзегәндә, ремонтлау, реконструкцияләү коммуникацияләре

100. Жир асты коммуникацияләрен салу, реконструкцияләү яки ремонтлау, свайлар һәм шпунт салу, электр тапшыру, элемент, яктырту линияләре терәкләрен урнаштыру (алмаштыру), жирне планлаштыру, инженерлык эзләнүләрендәге эшләр һәм башка эшләр) белән бәйле эшләр бары тик язма рөхсәт (производствого ордер) булганда гына башкарыла. вәкаләтле орган тарафыннан бирелгән жир эшләре).

101. Жирлек территориясен төзекләндерүгә бәйле Жир, төзелеш һәм ремонт эшләрен оештыру һәм үткәргү тәртибе, жир эшләрен башкаруга ордер рәсмиләштерү һәм алу Муниципаль хокукий актларның билгеләнгән таләпләргә нигезендә гамәлгә ашырыла.

102. Яшел үсентеләргә сүтү яки күчәрәп утырту кирәк булганда, билгеләнгән тәртиптә Башкарма комитет күрсәтмәсен рәсмиләштерергә һәм яшел үсентеләргә сүтү яки күчәрәп утыртуны гамәлгә ашырырга кирәк.

103. Жирлек юлларында хәрәкәтне вакытыча чикләү яисә туктату вәкаләтле орган тарафыннан бирелә торган рөхсәт нигезендә гамәлгә ашырыла, юлның ике

ягында да заказчылар һәм эшләр башкаручылар, эш сроклары, әйләнәп чыгуның мөмкин булган маршрутлары турында барлык кирәкле белешмәләр булган мәғлүмат щиты урнаштыру мәжбүри. Күрсәтелгән щитның рәвешә һәм эчтәлегә рәхсәт бирү буенча муниципаль хезмәт күрсәтүнең тиешле административ регламенты белән билгеләнә.

104. Коммуникацияләргә төзөгәндә, ремонтлаганда, реконструкцияләгәндә вакыты чыккан ордерлар буенча җир эшләргән башкару ирәксез дип таныла.

VII. Уңайлы мохиткә аерым таләпләр

105. Торак мохитне төзекләндерү объектларын, урамнарны һәм юлларны, мәдәни-көнкүреш хезмәтә күрсәтү объектларын проектлаганда, өлкәннәр һәм инвалидлар өчән торак пунктлар мохитеннән файдалану мөмкинлеген, бу объектларны картлар һәм инвалидлар хәрәкәтенә ярдәм итә торган элементлар һәм техник чаралар белән тәмин итүне күз алдында тотарга киңәш ителә.

Өлкән яшьтәгә затларның һәм инвалидларның хәрәкәтенә ярдәм итә торган техник чараларны һәм җиһазларны проекткау, төзү, урнаштыруны заказчы яңа төзелештә расланган проект документациясә нигезендә башкарурга тәкдир итә.

VIII. Биналар (алардагы урыннар) һәм корылмалар миләкчеләргәнәң янәшәдәгә территорияләргә төзекләндерүдә катнашу тәртибә

106. Җирлек территорияләргәнәң тиешле санитар торышын тәмин итү, әйләнә-тирә мохитне пычанудан саклау һәм яклау чараларын гамәлгә ашыру максатларында аларны җыештыру һәм санитар карау өчән хуҗалык итүчә субъектларга һәм физик затларга янәшәдәгә территорияләр буларак беркетелә.

107. Территорияләргә (җир кишәрлекләргән) җыештыру, чистарту һәм санитар карап тоту эшләргән башкару, чүп үләннәргән чаптыру барлык оештыру-хокукий рәвешләрдәгә физик һәм юридик затларга, әгәр законда яисә шартнамәдә башкасы каралмаган булса, түбәндәгә тәртиптә йөкләнә:

1) идәрәчә оешмалар-күпфатирлы йортларның йорт яны территориясә, шулай ук күпфатирлы йорт территориясә алдындагы җир кишәрлегә төп фасад ягынан 5 м радиуста йә урамның машина йөрү өлешенә кадәр (объект юл буенда урнашкан очракта);

2) социаль өлкә учреждениеләргә (мәктәпләр, мәктәпкәчә учреждениеләргә, мәдәният, сәламәтлек саклау, физкультура һәм спорт учреждениеләргә) - бирелгән җир кишәрлегә чикләрендәгә территорияләр, шулай ук учреждение территориясә алдындагы җир кишәрлегә төп фасад ягынан 10 м радиуста йә урамның машина йөрү өлешенә кадәр (объект юл буенда урнашкан очракта) башка яклардан - 10 м радиуста;

3) күпфатирлы торак йортларда төзелгән торак булмаган урыннардан файдаланучы затлар, идәрәчә оешма белән шартнамә булмаган очракта, янәшәдәгә территориягә - биналарның бөтен озынлыгы буенча, киңлегендә - 10 м ераклыкта йә машина йөрү өлешә бордюрына кадәр (объект юл буйлап урнашкан очракта) җыештыралар;

4) барлык миләк рәвешләрендәгә сәнәгать предприятиеләргә һәм оешмалары - аларга керү юллары, тротуарлар, аларга якин коймалар, санитар-яклау зоналары. Предприятиеләргәнәң санитар-яклау зоналары гамәлдәгә санитария кагыйдәләргә һәм нормалары таләпләргә нигезендә билгеләнә;

5) төзүчә-гамәлдәгә төзелеш нормалары һәм кагыйдәләргә нигезендә 50 м радиустагы төзелеш мәйданчыкларының янәшәдәгә территорияләргә һәм аларга 50 м радиустагы керү юллары;

6) торак йортлар хуҗалары-бирелгән җир кишәрлегә чикләрендәгә территорияләр (йә җир кишәрлегә билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелмәгән очракта җир кишәрлегенәң факттагы барлыкка килгән чигә буенча) һәм йорт биләү алдындагы территория 5 м ераклыкта йә урамның машина йөрү өлешенә кадәр (объект юл буенда

урнашкан очракта);

7) стационар булмаган объектлар (лотоклар, киосклар, павильоннар һәм башка стационар булмаган сәүдә объектлары) һәм сезонлы кафелар хужалары-объектны урнаштыру өчен бирелгән җир кишәрлеге территориясе һәм урынның тышкы чигеннән алып урамның машина йөрү өлешенә кадәр 10 м ераклыкта урнашкан янәшәдәге территория (объект юл буенда урнашкан очракта);

8) базарларның идарәче компанияләре, сәүдә һәм җәмәгать туклануы оешмалары (рестораннар, кафелар, кибетләр) - бирелгән җир кишәрлеге чикләрендәге территорияләр һәм участок чикләреннән алып урамның машина йөрү өлешенә кадәр 50 м радиустагы янәшәдәге территория (объект юл буенда урнашкан очракта);

9) биналарның, корылмаларның милекчеләре яисә башка хокук ияләре-бина, корылма яисә бирелгән җир кишәрлегенең чиге периметры буенча һәм участок чикләреннән алып урамның машина йөрү өлешенә кадәр 10 м радиустагы янәшәдәге территория (объект юл буенда урнашкан очракта);

10) автомобиль юлының бүленгән полосасы чикләрендә һәм башка җир кишәрлекләрендә урнашкан ягулык салу станцияләре - бирелгән җир кишәрлеге чикләрендәге территорияләр һәм участок чикләреннән алып урамның машина йөрү өлешенә кадәр 50 м радиустагы янәшәдәге территория;

11) гараж кооперативлары-бирелгән җир кишәрлеге чикләрендәге территорияләр, кишәрлек чикләреннән алып урамның машина йөрү өлешенә һәм аларга керү юлларына кадәр 50 м радиустагы янәшәдәге территория;

12) күмү урыннары-бирелгән җир кишәрлеге чикләрендә һәм кишәрлек чикләреннән 10 м радиуста янәшәдәге территория;

13) гомуми файдалану территорияләре-бурычлар вәкаләтле органнарга йөкләнә;

14) җир кишәрлекләренең хокук ияләре - бирелгән җир кишәрлеге чикләрендәге территорияләр (йә җир кишәрлеге билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелмәгән очракта җир кишәрлегенең факттагы барлыкка килгән чиге буенча) һәм җир кишәрлегенең тышкы чигеннән йә урамның машина йөрү өлешенә кадәр 5 м ераклыктагы янәшәдәге территория (объект юл буенда урнашкан очракта);

15) автотранспорт чараларын озак һәм кыска вакытлы саклау урыннары хужалары - бирелгән җир кишәрлеге чикләрендәге территория һәм җир кишәрлегенең тышкы чигеннән урамның машина йөрү өлешенә кадәр 10 м ераклыктагы янәшәдәге территория (объект юл буенда урнашкан очракта).

Йорт хайваннарын һәм кошларын тоту

108. Йорт хайваннарын һәм кошларын тоту өченче затларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен бозмаска тиеш. Йорт хайваннары һәм кошлар китергән зыян өчен аларның хужалары РФ законнары белән билгеләнгән тәртиптә җаваплы.

109. Йорт хайваннары хужалары үз йорт хайваннарының экскрементларын үзләре җыялар һәм утильләштерәләр.

110. Җирлектә яшәүчеләр тарафыннан авыл хужалыгы хайваннарын (сыерларны, сарыкларны, кәжәләрне, дуңгызларны һәм башкаларны) һәм кошларны тоту шәхси торак йортлар территорияләрендә һәм йорт яны кишәрлекләрендә рөхсәт ителә.

111. Йорт хайваннарын җирле үзидарә органының норматив-хокукий акты белән билгеләнә торган көтү урыннарында хужасы күзәтүе астында яисә аның кушуы буенча башка зат көтүе рөхсәт ителә.

112. Йорт хайваннарын 7.00 сәгатьтән 23.00 сәгатькә кадәр йөртергә рөхсәт ителә. Башка вакытта урамда йөргәндә хужалар урамнарда һәм торак йортларның ишегалларында тынлыкны тәэмин итү өчен чаралар күрергә тиеш.

113. Этләрне торак һәм изоляцияләнгән биналардан гомуми ишегалларына һәм урамга бары тик кыска тезгәндә һәм борынчыкта гына чыгарырга мөмкин, өч айга кадәр көчәкләрдән тыш.

114. Хужалар йорт хайваннары һәм кошлар белән ишегалларын, тротуарларны,

урамнарны, паркларны, газоннарны, балалар майданчыкларын, скверларны, майданнарны, шулай ук торак йортларның подъездларын пычратмаска тиеш. Этләрне, мәчеләрне һәм башка вак хайваннарны йөрткәндә, йорт хайваннарының чүп контейнерларына чыгарылырга тиешле табигый тизәкләрен тулысынча җыештыруны тәмин итә торган кирәк-яраклар хужасы үзе белән булырга тиеш.

115. Этне тезгеннән йөртү урыннарында гына төшерергә мөмкин. Махсус билгеләнгән майданчыклар булмаганда, җирле үзидарә органының норматив-хокукый акты белән билгеләнә торган бушлыктарда, калкулыктарда һәм башка урыннарда йөрергә рөхсәт ителә.

116. Этләрне өйрәтү бары тик яхшы әйләндереп алынган майданчыкларда яисә җирлек территориясеннән читтә генә башкарыла ала.

117. Йорт хайваннарын тәүлекнең якты вакытында гына юлдан куып чыгарырга кирәк, шул ук вакытта аларны юлның уң ягына мөмкин кадәр якынарак җибәрергә кирәк. Йорт хайваннарын, грунт юллардан һәм сукмактардан куып чыгару мөмкинлеге булганда, асфальт түшәлгән юлда йөртү тыела.

118. Йорт хайваннарын урамда калдырганда, терлек асраучылар яшеллекләрне бозудан килгән зыянны һәм терлекләрне утау чыгымнарын каптыйлар.

119. Йорт көчәләре бары тик Йорт яны территориясендәге утарларда яисә көтүлектә хужалары күзәтүе астында тотылырга тиеш.

120. Рөхсәт ителми:

1) хайваннарны балалар майданчыкларына, мәктәпләр, балалар бакчалары территорияләренә, ашханәләргә, поликлиникаларга, азык-төлек кибетләренә кертергә;

2) йорт хайваннарын пляжларда йөртү һәм аларны сулыктарда коену;

3) хайваннарны тыю язуы булганда учреждениеләргә кертергә;

4) торак пунктлар территорияләрендә хайваннарны һәм кошларны озатып йөрмичә чыгарырга;

5) исерек хәлдәге затларга, шулай ук ундүрт яшькә җитмәгән затларга хайваннар йөртәргә;

6) йорт хайваннарын һәм кошларын балконнарда, лоджияләрдә, торак йортларның гомуми файдалану урыннарында (чиктәш фатирлар коридорларында, баскыч шакмакларында, чормаларда, подвалларда һәм башка ярдәмче биналарда) даими тоту;

7) җирлекләр территориясендә йорт хайваннарының, махсуслаштырылган чаралар (күргәзмәләр һ.б.) уздыру урыннарыннан тыш, моның өчен бүлеп бирелгән урыннардан читтә булуы.

8) урамнарда, паркларда, скверларда, җәмәгать транспортының барлык төрләрендә һәм башка җәмәгать урыннарында этләрне борындыксыз һәм тезгенсез тоту, шулай ук аларны җәмәгать урыннарында караусыз калдыру.

121. Йорт хайваннары һәм кошлары ияләре:

1) хайваннар авыруларын кисәтүне һәм терлекләрдән алынган продукциянең ветеринария-санитария ягыннан куркынычсызлыгын тәмин итә торган хужалык һәм ветеринария чараларын гамәлгә ашырырга, әйләнә-тирә мохитне терлекчелек калдыклары белән пычратуга юл куймаска, шулай ук ел саен яңадан теркәү чорында мәжбүри дөвалау-профилактика чаралары үткәрергә;

2) хайваннарның торышын даими тикшереп торырга;

3) хайваннар авырганда һәм алар үлгән очракта, шулай ук аларның үз-үзләрен гадәти булмаган тотышлары булганда ветеринария учреждениеләре белгечләренә кичекмәстән хәбәр итәргә. Алар килгәнче авыру билгеләре булган хайваннарны изоляцияләргә;

4) терлекләрне карау, диагностик тикшеренүләр, саклагыч прививкалар һәм дөвалау-профилактик эшкәртүләр өчен ветеринария белгечләре таләбе буенча бирергә.

122. Үлгән терлекне махсус билгеләнгән урында махсус оешма җирли.

123. Җәмәгать урыннарында озатып йөрүче затлардан башка торучы күзәтүчесез хайваннар тотылырга тиеш.

124. Күзәтүчесез калган хайваннарны аулауны мондый хайваннарны тапкан махсуслаштырылган предприятие яисә башка зат җирле үзидарә органнары белән төзелгән килешү буенча башкарырга мөмкин.

125. Рәхсәт ителми:

1) хайваннарны судның тиешле карарыннан башка фатирлардан һәм хосусый йорт биләмәләре территориясеннән тартып алырга;

2) кибетләр, даруханәләр, коммуналь хезмәт күрсәтү предприятиеләре янындагы этләрне бәйдәнәткындырырга.;

3) ветеринария органнары тәкъдименнән башка балык тотуның тозакларын һәм башка чараларын файдаланырга.

4) торак массивлар, жәмәгать урыннары һәм социаль объектлар территориясендә хужалары булмаган терлекләрне өстәмә тукландыру. Искәрмә-тыю җирле үзидарә органы тарафыннан хужасыз ашату өчен махсус оештырылган урыннарга кагылмый.

Х. Кагыйдәләр таләпләренең үтәлешен тикшереп тору

126. Физик һәм юридик затлар, вазыйфаи затлар җирлек территориясен төзекләндерү буенча әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән таләпләрнең үтәлешен тәэмин итәргә тиеш.

127. Әлеге кагыйдәләрне бозу административ хокук бозулар турында Татарстан Республикасы кодексы нигезендә җаваплылыкка китерә (әлеге кагыйдәләрнең федераль законнарда һәм Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актларында каралган нормаларны һәм кагыйдәләрне үз эченә алган нигезләмәләреннән тыш, аларны үтәмәгән өчен административ хокук бозулар турында Россия Федерациясе Кодексы нигезендә җаваплылык билгеләнгән).

128. Төзекләндерү өлкәсендә законнар һәм муниципаль хокукый актлар таләпләрен үтәмәгән яисә тиешенчә үтәмәгән өчен җаваплылыкка тарту затны күрсәтелгән таләпләрне үтәүдән һәм җибәрелгән хокук бозуларны бетерүдән азат итми.

Татарстан Республикасы Кама Тамагы
муниципаль районы Балтач авыл
жирлеге Советының 10.09.2026 № 22
карары белән расланган "Татарстан
Республикасы Кама Тамагы
муниципаль районы Балтач авыл
жирлеге" муниципаль берәмлеге
территориясендә төзекләндерү
кагыйдәләренә 1 нче кушымта

Нигез өчен рөхсәт бирү

1. Шәхси гариза бирүче күрсәтеп, ФИО, паспортных мәгълүматлар, сәбәпләрен
һәм срокларын рөхсәт.
2. Төзелешкә рөхсәт.

Татарстан Республикасы Кама Тамагы
муниципаль районы Балтач авыл
жирлеге Советының 10.09.2026 № 22
карары белән расланган "Татарстан
Республикасы Кама Тамагы
муниципаль районы Балтач авыл
жирлеге" муниципаль берәмлеге
территориясендә төзекләндерү
кагыйдәләренә 2 нче кушымта

Вакытлыча туплау (урнаштыру) өчен рөхсәт

Муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты

гражданга рөхсәт итә _____

адресы буенча яшәүче: _____

вакытлыча ташлау (урнаштыру) _____

срогы белән _____ кадәр _____

адрес буенча: _____.

Татарстан Республикасы
Кама Тамагы муниципаль районы
авыл жирлеге башкарма комитеты җитәкчесе

МП

Татарстан Республикасы Кама Тамагы
муниципаль районы Балтач авыл җирлеге
Советының 10.09.2026 № 22 карары белән
расланган "Татарстан Республикасы Кама
Тамагы муниципаль районы Балтач авыл
җирлеге" муниципаль берәмлеге
территориясендә төзекләндерү кагыйдәләренә
3 нче кушымта

Рөхсәт бирүне теркәү журналы

№ п/п	Мөрәҗәгать итү датасы	ФИО	Мөрәҗәгать итүченең адресы	Мөрәҗәгатьнең максаты	Рөхсәт срогы	Бирелү датасы	Алу турында имза